

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 SZOMBAT junius 26.

175. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt

Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)

Kiadóhivatal: Subotica, Zmaj Jovin trg 3. (Minerva palota)

Halott emlékek

A londoni Westminster apátságban az iparművészetnek csodáját: egy megrázóan szép színes ablakot szenteiték fel az elmúlt napokban a hadifogságban elhalt angol katonák emlékére. A római Vatikán most épülő béketemplomában ugyancsak az elmúlt héten ünnepi misét tartottak a világháború hősi halottainak kegyeletos emlékezetére. Itt is, ott is az örök békéről beszéltek, a háború kegyetlen borzalmairól s az emberiségnek arról a fátumos terheltségéről, mely áhítja a békét s háborút szerez.

A háború s a háborús jelszavak legféltelenebb tobzódásának idején hogy vártunk, lestünk, ünnepeltünk minden olyan emberi megnyilatkozást, amelyik figyelmeztette a halálos elvakultsággal két részre szakadt emberiséget a legkrisztusibb szóra, arra, hogy testvérek s tul véren, fegyveren, háborun, halálon, mégis csak kipusztíthatatlanul egymáshoz tartoznak. Amikor a lelőtt Zeppelin összetört testü legénységét katonai pompával temette el az angol admirális, amikor a repülő virágot szórtak lezuhant ellenséges bajtársuk halotti menetére, amikor az oxfordi egyetem márványtáblába véste azoknak a német és magyar fiúknak nevét, akik falai közül mentek el hősi halált halmi idegen és ellenséges hazájukért — az angol fronttal szemben, vagy amikor Romain Rollandnak, Barbussenek, Hauptmannnak, Shawnak írásai hazug dicsőségek foszlányain s görög-tüzes glóriák megtépett sugarain úgy mutatták meg az örökember vérző és szenvedő orcáját, mint Veronika keszkenője a töviskoszorus krisztusi arcot — bennünk mindig újra éledt a kialvó hit s újra fellángolt a haldokló remény: ha egyszer elül ez az apokaliptikus vérförgeteg, mégis testvérként ölelkezhetik majd össze minden ember. Hittünk abban az emberi szolidaritásban, amelyik országhatárokon, eleven testek frontját gomolygott bátyáim ányulva szent kézfogásra készíti azokat a kezeket, melyek nem szennyesek a hasztalan kiontott drága emberi vér förtelmes bűnétől.

S mivé lett ez a hit, hová todrzult el az égi jelek jelentése? A háborúnak látjuk csak kegyetlen és kérelmetlen folytatását, nem azoknak a földöntúli jeleknek, melyek a vérral festett alkonyégre is fölvarázsolták a megengesztelés égbe ivelő szivárványát. A széttépett lélek nem tud, talán nem is akar összeforni, hiába trágázta tízmillió emberi szívből kicsurgott vér, az emberiség szíve halott s nincs az a bibliai csodatevő, aki föltámasztaná halálos kábultságából. Hiába érkeznek már hír az ébredező szolidaritásról, nem a hitünk világát, csak a reménytelenség szomorúan sötét árnyékát növelné nagyra.

Katakombák oltárterítőire menekül már az emlékezés, a halott hősök s a hős élők emlékezte. Templomok színes ablakaiba menekül az irtózat emléke, hol találna máshol szállást? Milyen csodálatos gyorsan s milyen csodálatos tökéletesen elfelejtettük már a háborút. Az élet

brutális önzéssel hessegeti el a gyász emlékeit. Templomok mélyén még elhangzik az imádság, de a szívek mélyén már rég elhallgatott. Öreg anyókák siratják még a drága gyermeket, az »aranyiszivet s aranymosolyt«, de a kürtök már új háború jelszavait harsogják; az apátság templomában megáldják a színes emléket, de a tengerészeti minisz-

térium párnás aítói mögött már új flottaprogramot dolgoznak ki a világ hatalmasainak egyenruhába öltözött szolgálói. A Vatikán béketemplomának zsolttárait tulüvöltik a hódító hóbort új légiói, tuldübörgi a durva jelszavak és durva paták lár-mája.

Csak a nyomoruságukon, anyagi és erkölcsi lezüllöttségükön játszik

a háború vériszapos nyoma, de nem a lelkeken, mely elindítja a gondolatot s nem az elhatározáson, mely a lilhegő élet elé kitüzi a célkarikát. A háború örök elkarhozottjai vagyunk, nincs megváltás, mely elhengeritné a rabság köveit s feloldaná szegény mindannyiunkat a kiontott vér s az elrongyolt élet halálos bűne alól!

Kedden mutatkozik be az új Briand-kormány

Caillaux a pénteki minisztertanácson ismertette pénzügyi terveit

Párisból jelentik: *Caillaux* pénzügyminiszter a péntek délután megtartott minisztertanácson fejtette ki pénzügyi terveit. A javaslatok fölött részletes vita indult meg. A minisz-

tertanács ezután a kormánynyilatkozat szövegéről tanácskozott.

A kormány kedden mutatkozik be úgy a kamarában, mint a szenátusban. A kamarában *Briand*, a szená-

tusban pedig *Caillaux* fogja felolvasni a kormánynyilatkozatot.

Pénzügyi körökben úgy tudják, hogy *Caillaux* a frankot mostani árfolyamán akarja stabilizálni.

Vihar a parlamentben a beogradi konvenciók tárgyalásánál

A beogradi konvenciók tárgyalásánál az ellenzék élesen támadta Nincsicset. Zajosan tiltakoztak Ribarzs meghatalmazott miniszter felszólalása ellen. Az ellenzéki szónokok szerint a beogradi konvenciókban az olasz imperializmus diadalmaskodott.

A nagy lárma miatt az elnök berekesztette az ülést

Beogradból jelenik: A parlament megkezdte a beogradi olasz konvenciók tárgyalását, de nem fejezte be és előrelátólag még legalább egy parlamenti ülésre lesz szükség, hogy letárgyalhassa. A vita meglehetősen érdekes volt és az ellenzék közbeszólások alakjában vehemensül támadta Nincsicset, amiért a parlamenti vífában szakértő referenst vett igénybe. A konvenciók megszavazásának egyébként nem lesznek komolyabb akadályai és letárgyalásuk után a neptuni konvenciók fognak sorakerülni, amelyek tárgyalását péntek délután már megkezdte a parlamenti bizottság.

A parlament munkaprogramja

A parlament munkájának folytonossága július közepéig biztosítva van. Uzunovics miniszterelnök az esti órákban tett nyilatkozatában kijelentette, hogy még a nyári szünet előtt le fogja a parlament tárgyalni a neptuni és a beogradi konvenciókat, a lakástörvény megváltoztatását, a pénzügyi törvény 89. szakaszának módosítását és végül a fegyverviselésről szóló törvényt.

amelynek különösen Szerbiában van nagy jelentősége. Szerbiában ugyanis a fegyverviselés a népviselethez tartozik és eddig magasabb illetékeket szedtek utána. A radikális-párt jobbszárnya erőlyesen követelte ennek a törvénynek meghozatalát és mint Uzunovics nyilatkozatából látható, a kormány engedett a jobbszárny követelésének.

A radikális párt belső harca

A politikai körök figyelmét továbbra is a radikális-párt belső viszonyai kötik

le, amelyek napról-napra rosszabbak és Uzunovics miniszterelnök csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudja a konfliktus nyílt kitörését elhalasztani.

Ezzel a konfliktussal vannak összefüggésben Sztanojevics Áca beogradi tárgyalásai is. Sztanojevics sorra felkeresi a radikális-párt vezető embereit és egyengeti az utat az ellentétek elsimítására.

A legnagyobb gondot a radikális-párt vezetőségének a beogradi községi választások körül kiélesedett harc okozza.

Bobics alpolgármester, aki mögött a radikális-párt jobbszárnya áll, tudvalevőleg élesen szembehelyezkedett *Makszimovics* Bozsó belügyminiszterrel és ez a harc most már a választóközönség széles rétegei között is folyik.

A beogradi községi választások kérdésében este fontos konferencia volt a parlamentben.

A konferencián résztvettek: *Sztanojevics* Áca, *Uzunovics* miniszterelnök, *Trifkovic* Marko, a parlament elnöke, *Markovic* Lázár a radikális-párt volt elnöke, *Makszimovics* Bozsó belügyminiszter és még néhány tekintélyes radikális-párti politikus. *Bobics* alpolgármester a konferencia alatt a parlamentben tartózkodott és több ízben tárgyalt *Trifkovic* Márkóval.

Makszimovics belügyminiszter nyilatkozata

Makszimovics Bozsó belügyminiszter a konferencia után a következő nyilatkozatot tette a sajtó számára: — Arról tárgyaltunk, hogy észretérít-

sük *Bobics* urat. Hogy ez mennyire sikerül, még nem tudom. Egy bizonyos:

a beogradi községi vezetőség a radikális-párt kezében marad, akár *Bobiccsal*, akár nélküle.

Ha *Bobics* külön listát állítana, legfeljebb négyszáz szavazatot kaphatna.

A neptuni konvenciók bizottsági tárgyalása

A neptuni konvenciókat tárgyaló parlamenti bizottság pénteken délután tartotta első ülését. A bizottság elnökének *Kuluncsics* Bogoljub radikálist, alelnöknek *Hadzsioman* Dervis Radics-párti, titkárnak *Popovicki* Pavle radikálist és előadónak *Jovanovics* Jovan radikális képviselőt választották meg.

Ezután megkezdtek az érdemleges tárgyalásokat. *Nincsic* dr. külügyminiszter szólalt fel elsőnek, majd dr. *Ribarzs* dr. meghatalmazott miniszter fejtette ki a konvenciók tartalmát és azokat az elveket, amelyeken a megegyezés nyugszik. Majd a közlekedésügyi tervekre tértek át, amelyekről *Avramovics* Ranisláv képviselő adott szakszerű felvilágosítást. A vitát ezután félbeszakították és az elnök kijelentette, hogy a legközelebbi ülést írásban fogja összehívni.

Az adóegységesítő bizottság ülése

Pénteken délután ülést tartott az adóegységesítő bizottság is. A bizottság a törvénytervezet II. szakaszával foglalkozott, amely a földadóról szól. A vita folyamán *Popovics* Szvetisláv Pribicevics-párti képviselő javaslatot terjesztett be, hogy adóztassák meg a földértékemelkedést is. Hosszabb vita után a bizottság *Popovics* javaslatát elvetette

és a szakaszt lényegtelen módosítással elfogadta

A miniszteriumi tisztviselők rendkívüli illetményei

A pénzügyi bizottság péntek délutáni ülésén foglalkozott a tisztviselők rendkívüli illetményeiről szóló rendelettel. A bizottság úgy határozott, hogy két csoportba osztja az érdekelt tisztviselőket. Az első csoportba azok kerülnek, akik már korábban is élvezték a rendkívüli illetményeket és ezek folytatódólagosan attól az időtől kezdve, amikor pótlékukat beszüntették, fogják kapni a rendeletben megállapított illetményeket. A második osztályba azokat a tisztviselőket sorozták, akik a mostani rendelet értelmében szereztek jogot a rendkívüli illetményekhez. Ez utóbbiak ez év április 1-től visszamenőleg fogják kapni ezeket az illetményeket

Az újságírók és a lakástörvény

A lakástörvényt tárgyaló parlamenti bizottság pénteki ülésén szavazásra tették fel Vilder Vetyeszláv indítványát, hogy halasszák el néhány nappal a lakástörvénytervezet tárgyalását. A bizottság Vilder indítványát elvetette. A lakástörvénnyel kapcsolatban a jugoszláv újságírók egyesületének küldöttsége Kovacsics Kresimir elnök vezetésével megjelent Simonovics szociálpolitikai miniszternél és kérte, hogy a lakástörvénynek a tisztviselőkre vonatkozó részét terjesszék ki az újságírókra is. Simonovics miniszter kijelentette, hogy ő ezt nem ígérheti meg, ha azonban a bizottság erre nézve javaslatot fog tenni, nem fog kifogást emelni ellene. Az újságíróegyesület küldöttsége ezután a lakástörvényt tárgyaló bizottság tagjait kereste fel

Éhenhalt egy sziget

Borzalmas tragédia a Sárga-tengeren

Londonból jelentik: A japán lapok az emberiség történetében is páratlanul álló borzalmas eseményről számolnak be, amely a Sárga-tenger egyik eldugott kis szigetcskéjén játszódott le.

Novaja-Semljától északra fekszik *Kiutsi-Maroa* sziget kis japáni halászhely, amelynek mintegy ötezer főnyi lakosságát csontraszáradtan találta meg egy japán halászhajó, amely kikötött a szigeten.

A hajó különböző árukat szállított Yokohamába, utközben azonban megsérült, úgy hogy *Kiutsi-Maroa* szigeténél ki kellett kötnie. A szigeten, holott lakott területnek ismerték, senki sem jelentkezett. A hajósok beljebb hatoltak és ekkor eléjük tárult a borzalmas valóság. Mindenfelé a házakban csontraszáradt emberek holtteste hevert. Sehol egy élőlény: az egész sziget egy hatalmas nagy temető volt. A hajósok az egyik házikóban naplóra akadtak, amelybe egyik szerencsétlen áldozat a következő följegyzéseket írta:

— Nincs már semmi készletünk. Csak néha tudunk egy-egy kis halat fogni... Hajót láttunk, amely mintha közelednék, de csalódtunk... Irtózatlan látunk, miként halnak éhen gyermekeink. Sirva könyörögnek, segítsünk rajtuk. De hogyan tegyük ezt?... A ruhánk gyapjui járt rájuk és közeli segítséget remélünk... A gyermekek mind meghaltak... Már csak négy halász és két asszony él... Irtózatlan, ami kint szenvedünk... Két halász meghalt, aki a halottak husából evett...

A hajó kapitánya Jokohamába való érkezése után a hatóságok útján jelentést tettetett szörnyű felidezéséről a japán belügyminiszternek, aki azonnal bizottságot küldött a halászigetre. A bizottság megállapította, hogy a sziget szerencsétlen lakosait a rendkívül szigorú téli időjárás teljesen élelmiszer nélkül találta és mivel hónapokon át voltak elzárva a külvilágtól, lassu éhenhalással szolgáltak el.

Uraim, fizessék ki a számláimat!

A szocialisták kivonultak az osztrák parlamentből

Bécsből jelentik: Az osztrák nemzeti tanács pénteken ült össze, hogy az alkotmány értelmében megválassza az új közoktatásügyi minisztert. Az ülés elején Bauer Ottó, a szociáldemokraták nevében deklarációt olvasott fel, amelyben a szocialisták óvást emelnek a közoktatásügyi miniszter megválasztása ellen, mert a párt szerint az osztrák parlamentnek abban az erkölcsi állapotban, amelyben most van, nincs meg a választási joga. Ebben a parlamentben — folytatja a deklaráció — hiányzik az adott szóhoz és a megkötött megállapodásokhoz való hűség. Rimpelent, a hivatalos jelöltet, annak a Heimwehrnek a megbí-

zöttjének tartják, amely a Mészáros Gyulával való összeköttetés folytán megfertőzte magát. A szocialisták a választást semmisnek tartják, el nem ismerik. A deklaráció felolvasása után a párt tagjai kivonultak a teremből, mire Rimpelent egyhangúlag megválasztották.

Bauer beszéde közben az egyik karzatról egy férfi iratokat dobott a terembe ezzel a kiáltással:

— Uraim, itt vannak a kifizetetlen számláim. Tönkrement kereskedő vagyok, könyörüljenek rajtam, fizessék ki a számlákat.

A kétségbeesett embert az időközben értesített rendőrök vezették ki az ülésteremből.

Tömegszerencsétlenség a chicagói eucharisztikus kongresszuson

Asszonyokat és gyermekeket gázoltak le a vihar miatti tolongásban — Kórházvonalokat indítottak a sebesültek elszállítására

Csikágóból jelentik: A chicagói eucharisztikus kongresszus berekesztésénél nagy szerencsétlenség történt. A kongresszus résztvevői a Csikágótól északra fekvő Mudelain városba zárandokoltak, ahol nagy papképző intézet van.

A rekkenő hőségben igen sokan elájultak.

Később hirtelen vihar és jégeső támadt,

a körmenet résztvevői menekülni akartak és csak a papság lelki nyugalmanak köszönhető, hogy már ekkor nem történt nagyobb szerencsétlenség.

A zuhogó záporban a körmenet tovább ment. Mikor a mudelaini állomásról vonaton vissza akartak térni a körmenet résztvevőit újabb erővel

ismét kitért a zápor, mire megrohanták a vonatot. A nagy tolongásban asszonyokat és gyermekeket gázoltak le. Annyian sebesültek meg, hogy Csikágóból külön kórházvonalokat kellett indítani a sebesültek elszállítására.

A chicagói kórházban több száz asszony és gyerek fekszik súlyos sebesülten.

NAPRÓL NAPRA

Akik Mary Pickfordot keresik Szuboticán

A moziláznak tipikus példája az, ami most Szuboticán történt. Ha még ezt a tunya várost is ki lehet hozni nyugalomból és kyözönséges mozi-hirdetéssel, az fényesebb bizonyítéka a mozi és a filmstarok népszerűségének, mint az amerikai film-statisztika minden fantasztikus adata. Szuboticán és a Vajdaságban úgy látszik éppen úgy rajonganak a film nagyjaiért, mint akár Hollywoodban, ha ott ugyan egyáltalán szó lehet rajongásról. Egy egyszerű hirdetésről van szó, amellyel a szuboticei mozikk ezen a héten kissé megbolondították a filmsztárok helyi rajongóit. A Liffka- és a Korzó-mozi tett közzé a lapokban egy tagadhatatlanul ötletes hirdetést, amely bejelentette, hogy *Mary Pickford* és férje *Douglas Fairbanks*, a népszerű filmművész házaspár, akik most európai körúton vannak, csütörtök délután Szuboticára érkeznek és a két moziban tartanak fogadóórát.

Ez a hirdetés elég volt ahhoz, hogy *Mary Pickford* összes szerelmei és *Fairbanks* valamennyi rajongója fölkerelkedjék és ünnepélyesen készüljön a fogadtatásra és arra a fenkölt pillanatra, amikor végre szemtől-szembe állhatnak a nagy Ó-vel. Bár a hirdetés ridegen kijelentette, hogy a művészpár nem ad autogramot, ez a kis akadály nem kedvetlenítette el a rajongókat, akik titkon valamennyien azt remélték, hogy azért nekik — és csak nekik — bizonyosan sikerülni fog dedikált fényképet kapni az imádott művészekről.

Szerdától kezdve szinte ostrom alatt tartották a filmdiva hódolóit a két szuboticei mozi pénzárat és a szegény pénztáros-kisasszonyok nem tudták mit felelni az ezernyi kérdésre: mikor ér-

keznek *Fairbanksék*, milyen ruha lesz *Mary Pickfordon*, mi a legkedvesebb virága a filmprimadonnának, milyen nyelven beszél *Fairbanks* és szmokingban kell-e megjelenni a fogadáson, vagy megfelel-e az uccai öltözék is? Az ilyen és hasonló kérdésekkel ostromolt pénztároskisasszonyok csakugyan nem tudták mit felelni az érdeklődőknek, hanem titokzatos mosollyal tértek ki az információadás elől. Ez sem tudta azonban elkedvetleníteni a rajongókat, akik közt akadt például egy ur, aki sietve tökéletesítette az utolsó napokban hiányos angol nyelvtudását, csak hogy folyékonyabban dadoghasson, amikor szerelmet vall az isteni *Pickfordnak*.

A posta is nagyobb forgalmat csinált czeekben a napokban, mint máskor, ajánlott és ekspressz levelek érkeztek a mozikkhoz a Vajdaság minden részéből. „Önagsyága *Mary Pickford*» és *Douglas Fairbanks* ur részére, szerelmes levelek és protekcióért esedező hódolat-teljes sorok vegyesen. Karsu női irások *Fairbanks*-hez címezve és erőteljes férfisorok *Pickfordnak*, de miután minden szabály alól van kivétel, érkezett néhány női levél is *Mary Pickford* részére, amelyeknek írói ábrándozó bácskai falusi kislányok csak arra kérték a nagy filmdivát, hogy protezsálja be őket a *Paramounthoz*, vagy legalább is a *Saschához*.

Csütörtök délután azután izgatott csoportok verődtek össze a pályaudvaron minden vonat-érkezéskor és amikor az imádott művészpár csak nem akart megérkezni, egy »jól beavatott« megnyugtatta a már csüggedőket, hogy *Fairbanksék* autón érkeztek, mert hiszen nagy filmsztárok csak nem utaznak vonaton. Ebben aztán megnyugodtak a mozirajongók és felkerelkedtek a Liffka- és a Korzó-mozi felé. A Korzóban épp

ekkor kezdődött egy *Fairbanks*-film, a Liffkában pedig *Mary Pickford* filmjét kezdék pergetni. A címfelirat levetítése után halálos csend volt a nézőtérben, majd orkászertü tapsra verődtek össze a tenyerek, mert bizonyosra vették a rajongók, hogy most lép a vászon elé a drága *Mary* husból és vérből, igézően, teljes életnagyságban. A szívek hevesen dobogtak, az angolul tanuló ur még egy utolsó pillantást vetett nyelvtanába, mint a rossz diák, aki a pad alatt tanulja a leckét, mindenki izgatott volt, azonban — ó jaj — sem *Fairbanks*, sem *Pickford* nem jelentkezett személyesen, hanem csak a filmről mosolyogtak le csalódott rajongóikra.

Hogy a népszerű művészpárt ne érje méltatlanul szemrehányás, fel kell most már világosítani a hoppon maradt rajongókat, hogy ők szegények nem is tudták, hogy Szuboticán ennyire várják őket, sőt talán azt sem tudják, hogy Szubotica egyáltalán létezik. Csak a mozi hirdette ilyen ügyesen új filmjüket. A szerelmesek vigasztalódjanak meg, *Mary Pickford* ugysem hallgatta volna meg őket és a titkos reményeket tápláló levélírók se essenek kétségbe, mert egészen bizonyos, hogy *Fairbanksék*, ha történetesen Szuboticára jöttek volna, éppen úgy nem olvasták volna el leveleiket, mint így. *Mary Pickford* ugyanis nem tudja az államnyelvet. Ezért is nem mert eljönni Jugoszláviába.

(—)

Ujjáalakul

a noviszadi szerb színház társulat Budimirovics Dusán lett a színház titkára — Szeptemberben új erővel kezdik meg az előadásokat

A Matica Szrpszka kebelében működő noviszadi szerb színház társulat választmánya szerdán délután hat órakor *Stankovics* Szvetozár nemzetgyűlési képviselő, társulati elnök elnöklésével ülést tartott, amelyen kimondotta, hogy a társulat vidéken működő drámai együttesét június végével feloszlatják. Az eddigi társulat megszűnik és a nyári szünet alatt új társulatot szerveznek, amely szeptember 15-ikén kezdi meg működését.

A társulat vezetésében is lényeges változás történt. Amint már jelentettük, dr. *Szobotics* Kamenko társulati titkár tisztségéről, a társulat vezetésével való nézeteltérése miatt lemondott és a társulat a titkári állás betöltésére június 15-iki lejárattal pályázatot irt ki, amelyre három ajánlat érkezett be. A három pályázó: *Vesznics* Radoszlav, a noviszadi szerb nemzeti színház tagja és rendezője, *Pisztics* Miodrag szkopljei gimnáziumi tanár és *Budimirovics* Dusán stípi tanár, jövevű dramaturg. A választmány az utóbbit választotta meg titkárnak hat havi próbaidőre, havi négyezer dinár fizetéssel.

Budimirovics Dusán neve nem ismeretlen a noviszadi közönség előtt. Dramaturgia volt a színháznak *Karadzics* Radivoj igazgatósága idejében. Hamburgban végezte színházrendezői tanulmányait, Zagrebban és Oszijeken mint dramaturg működött és legutóbb Sztipben volt tanár. *Budimirovics* Dusán, az új titkár július elsején foglalja el állását. A választmány dr. *Szobotics* Kamenkonak, a távozó titkárnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A színház társulat komoly tárgyalásokat folytat több jövevű színésszel és színésznővel, köztük *Spasics* Drágával, a beogradi nemzeti színház neves művésznőjével, akinek öszre a társulathoz való szerződés bizonyosra vehető. A színház társulat a jövő szezonra nemcsak drámai, hanem opera- és operettelőadások rendezését is tervbe vette.

BUTORSZÜKSÉGLETTÉ
legoosobban szerzheti be 11013
Nagy Varjas Rókus
asztalosmesternél, Subotica, VI. Vukovičeva 3

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

A burgenlandi magyarság politikai szerveztlenségéről panaszkodik egy bécsi kisebbségi folyóirat. A burgenlandi magyaroknak — írja — még ma sincsen képviselőjük a tartománygyűlésen, pedig még a legkedvezőtlenebb mérlegelés esetén is legalább két magyar képviselő foglalhatna helyet a kismartoni tartománygyűlésen. A helyzet olyan kirívó, hogy már maguk az osztrákok is észreveszik fonkságát. A bécsi keresztényszocialista-párt képes folyóirata, az „Österreichische Illustrierte Zeitung” a napokban a burgenlandi idegenforgalom propagálása érdekében külön számot adott ki. Ennek a számnak egyik cikke Burgenland népevel és az ott élő nemzeti kisebbségekkel foglalkozik. A cikk csodálkozásának ad kifejezést, hogy Burgenland magyarsága még máig sem tömörült magyar politikai pártba, még senki sem kísérelte meg, hogy magyar pártot alakítson. Egyesületük is csak egyetlen van, a felsőöri dalostársulat, lapjuk azonban egyetlenegy sincs. Mindenesetre sajtóságos, hogy egy osztrák lap veti a burgenlandi magyarok szemére szerveztlenségüket, tény azonban az, hogy mindmáig nem fejtettek ki politikai és társadalmi mozgalmat és így felő, néhány év múlva a magyar szigetek teljesen felörlődnek és örökre eltűnnek a burgenlandi németégtengerében.

*

A külföldi ösztöndíjak ügyében a csehszlovákiai német szociáldemokraták és a magyar nemzeti párt közös interpellációt intéztek a kormányhoz. Az interpellációban kifejtik, hogy a külföldi tanulmányi ösztöndíjaknál a legtöbb esetben figyelembe se veszik a német és a magyar egyetemi hallgatókat és legutóbb megtörtént az, hogy a svéd kormány által egy a filozófiai fakultást hallgató főiskolás részére adományozott huszonötezer csehszlovák értékű stipendium kifizetéséről a prágai német egyetemet nem is értesítette a minisztérium. Az interpelláció követeli, hogy a jövőben a nemzeti kisebbségekhez tartozó főiskolai hallgatók számára is nyújtsanak igazságos arányban ösztöndíjakat.

*

A bukaresti Vitorul legutóbbi számában vezércikkben erős támadást intézett a kormány ellen, hogy Barabás Bélát Aradon megválasztották szenátornak. A kormány a támadásra a következő kommunikéval válaszolt: „Nagyon csodálkozunk azon, hogy a liberális sajtó támadást intéz ellenünk azért, hogy Barabás Béla a mi listánkon bejutott a parlamentbe, hiszen ugyanez a Barabás Béla a községi választások alkalmával vezetőhelyet foglalt el az aradi liberális-magyar listán. Ha a kisebbségek jók voltak akkor, amikor a liberális párt részére adták le szavazataikat, miért hibásak, amikor a néppártot támogatják!”

*

Érdekes beszélgetés folyt le Goldis László kultuszminiszter és egy kolozsvári magyar újságíró között. Az újságíró azt a kérdést vetette fel, hogy vajjon a kormányt tartósan gondolja-e a magyar párttal kötött paktumot. A miniszter kitérőleg így válaszolt:

— Egy-egy paktum csak ideiglenes és nem is mindig a legerősebb megoldás: véglegesen csak egy általánosan elfogadott program szerint lehetne rendezni a kérdést. Egy pártközi konferenciára gondolok, amelyen a kisebbségek helyzetét generálisan, állandó jelleggel szabályoznák.

— Hogy alkotmányosan rendezék az etnikai kisebbségek helyzetét —

— Igen — így valahogy. Egy nemzetiségi törvény volna a kisebbségek elhelyezkedésének a biztos bázisa s úgy ahogy azt önök csinálták a régi Magyarországon. Nem egészséges helyzet sem mi, sem a kisebbségek szempontjából, hogy ez a kérdés állandóan a politika felszínén hanyódjék.

— És a kisebbségek kénytelenek a mindenkor kormányokkal kényszerpaktumokat kötni.

— Ugy van: az ideiglenes rendezés magával hozza, hogy a kisebbségek csak a kormány oldalán álljanak, — még akaratuk ellenére is. A kényszerpaktumok nem egészséges politikai megnyilvánulások.

— Van-e kilátás közelebről egy ilyen pártközi konferenciára és ennek eredményeképpen a kisebbségi helyzet törvénybe szilárdítására?

— Izenem a kisebbségeknek: egyelő-

re nincs. Nincs pedig azért, mert főképpen az ő helytelen magatartásuk következményképpen a hangulat még nem érett.

— Mit hibáztat, kegyelmes ur a kisebbségek magatartásában?

— Nem elég rugalmasak még, hogy a román nép közvéleményét barátságosra hangolják. Mert jegyezzék meg: a jognak, az igazságnak soha sincsen olyan nagy hatalma, mint a barátságos, lélekben való testvériesülésnek. Hiába való a magánjognak a hangoztatása, ha a lelkekben forr az indulat.

Összeesküvést szöttek Spanyolországban az államforma megdöntésére

Sok előkelő egyént és több politikust letartóztattak — A spanyol király párisi utazásának politikai jelentősége van

Madridból érkező jelentés szerint a spanyol fővárosban messzeágazó összeesküvést fedeztek fel, amelyet szabadelvű és köztársasági érzelmi egyének szöttek a jelenlegi kormányzat és az államforma megdöntésére.

Sok letartóztatás történt.

Az összeesküvők kivétel nélkül intellektuálisak és a letartóztatottak között van többek közt a *La Libertad* című lap főszerkesztője, két köztársasági képviselő és néhány magasrangú katonatiszt. Hír szerint

Aquero tábornok volt hadügyminiszter az összeesküvés értelmi szerzője.

Weyler tábornok, aki most Malorca-szigetén tartózkodik, kiáltványt intézett a hadsereghez az összeesküvés leleplezése után és a tisztikart

esküjére emlékezteti.

Bár Madridban nagyon komolynak tartják az összeesküvést, Alfons király nem halasztja el párisi utazását.

Párisi jelentés szerint a spanyol király szombat délelőtt érkezik a francia fővárosba, ahol a pályaudvaron Doumergue köztársasági elnök és Briand miniszterelnök fogadják. Délben Alfons király a Szép-művészeti Akadémiának lesz a vendége. Hír szerint a spanyol király párisi utazásának messzemenő politikai jelentősége van és

összefügg Spanyolországban a Népszövetséggel szemben tanúsított magatartásával.

Alfons király párisi látogatásának eredménye elé ezért nagy érdeklődéssel tekintenek.

Növekedett az árvizveszedelem a bácskai és baranyai Duna szakaszokon

Végső veszélyben van két baranyai falu — A bogojevoi töltést ismét előntéssel fenyegeti az ár

Mindenütt megfeszített munkával dolgoznak a töltések megerősítésén

Szomborból jelentik: A Duna rendkívül magas vízállása a legnagyobb aggodalommal tölti el a bácskai és baranyai partvidékek lakosságát.

a helyzet sok helyen kritikus és további áradás esetén katasztrófával fenyeget.

A vízügyi hatóságok részéről Krodin Zlatoje inspektor, a szombori hidrotechnikai osztály főnöke vezeti az árvízvédelmi munkálatokat. Az inspektor, aki állandóan a veszélyeztetett területen tartózkodik, pénteken néhány halaszthatatlan hivatali ügy elintézésére bejött Szomborba.

Krodin inspektor a *Bácsmegeyi Napló* munkatársának a következőket mondotta a fenyegető árvízveszedelemről:

— A helyzet a legnagyobb aggodalomra ad okot.

a vízállás már kezdi megközelíteni az 1924. évi árvíz alkalmával elért kulminációt.

— Bezdánban a Duna vízállása 636, 1924 május 18-án — a legmagasabb vízállás idején — 662 centiméteren állt a víz. Apatinban 738 volt a két év előtti kulmináció, most pedig már 698-ig emelkedett a víz. Almásán a vízállás 688 (1924-ben 740), Bogojevón 699 (739), Dályán 625 (682). A Dráva Oszteken 625-ön áll, míg az 1924. évi legmagasabb vízállása 439 volt.

— A hatóságok minden lehető megtesznek, hogy a katasztrófának elejét vegyék, de

ha a víz tovább is emelkedni fog és a magas ár hosszú ideig

log tartani, az árvíz több helyen elkerülhetetlen.

Növeli a veszélyt, hogy Passzaunál pénteken ismét újabb emelkedést jeleztettek.

és a víz Budapestnél is tovább emelkedik.

Halálra ítélt falvak

A legváltóságosabb a helyzet Baranyában és különösen Vörtjanica (Kisdárda) és Modrace (Jenőfalva) községek helyzete kritikus. A községeknek saját töltéseik vannak, amelyek nem tartoznak az ármentesítő társulatok felügyelete alá.

A községek a töltés jókarban tartását elmulasztották és most háromezer ember és ezerkét-száz kocsit dolgozik éjjel nappal, mindemellett további áradás esetén a gátakat nem lehet megmenteni, mert a víz máris átszivárog alattuk.

— Nagyobb veszedelem van Belye, Kopács és Laskó községeknél is, amelyeknek szintén saját töltéseik vannak.

Veszélyben a bogojevoi vasútvonal

— A bácskai részekben különösen az apatin-szontai töltés gyöngye nagyon. A töltést az 1924. évi árvíz után nem hozták eléggé rendbe és most ötszáz ember megfeszített munkával igyekszik pótolni a mulasztottakat. Ha az árhullámok rövid tartamuk lesznek, akkor a töltés a mostani megerősítéssel kibírja

a nyomást, ha azonban hosszú ideig tart az ár, akkor

meg fog ismétlődni az 1924-es katasztrófa és valószínűleg a bogojevoi vasúti töltés is víz alá került, mert a víz előntetheti a bogojevo-vajszka-zsivaji ármentesítő társulat területét.

— Ezen a részen Tallós Jómérenk, a Bogojevo-vajszka-zsivaji ármentesítő társaság igazgatója vezeti a munkálatokat és

ötszáz iga és több mint ezer ember dolgozik állandóan, hogy a töltéseket megerősítsék.

— Igen nagy baj, hogy a két év előtti áradás óta ezeket a töltéseket sem javították, aminek főleg az ottani gazdák nemtörődomsége az oka, mert a javítás költségéhez nem akartak hozzájárulni.

A vármegye részéről Petrovics Milivoj főispán és Rajics Szvetiszlav alispán ellenőrzik a munkálatokat, Jovanovics dárdai főszolgabíró pedig állandóan a veszélyeztetett területeken tartózkodik.

Védőintézkedések a Duna mohácsi szakaszán

Budapestről jelentik: A Felső-Duna csüörtökön jelzett áradása nem bizonyult tartósnak. Pénteken Linztől felfelé az egész folyamszakaszon apadás állt be. Strudentől Bécsig pár centiméteres az áradás, Pozsonytól Komáromig apad a folyó, amelynek vízállása Komáromnál 662 centiméter. Budapestben péntek reggel 634 centiméter volt a vízállás, a kulminációt szombatra várják és előreláthatólag 640 centiméteres lesz. Budapesttől lefelé a Duna lassan árad.

A mohácsi Margitta-szigetet nem fenyegeti ugyan előntéssel a Duna, mégis serény előkészületek folynak az esetleges katasztrófa elhárítására. Itt június 29-re várják a kulminációt, amely 627 centiméter körüli lesz. Bajától egészen a jugoszláv határig mindenütt nagy erővel folynak a védőmunkálatok a védőgátak megerősítése érdekében.

Egyesülni akarnak a szuboticei temetkezési egyesületek

A szuboticei temetkezési, kiházasító és szülészeti segélyegyesületek válságos helyzetbe kerültek. Egy-kettő kivételével teljes anyagi bukás fenyegeti valamennyit, aminek legfőbb oka az, hogy a közönség bizalma megrendült tekintettel arra a sok botrányra, polgári és büntetőperre, amelyek a halotti házassági és szülészeti egyesületekkel kapcsolatban napról-napra előfordulnak. Amikor nyilvánosságra kerültek azok a súlyos visszaélések, amelyek miatt már néhány egyesület működését is betiltotta a rendőrség, a tagok körében válságos pánik támadt. Az esedékessé vált díjakat nem akarják fizetni, úgy hogy ennek következtében az egyesületi pénztárak kimerültek, nem tudnak eleget tenni fizetési kötelezettségeiknek, ami végül is vagy botrányt, vagy pört eredményez. A legnagyobb baj pedig az, hogy az elhalálozások, vagy házasságok következtében megüresedett tagságra senki sem jelentkezik, a póttagok elfogytak és így nincs meg az a létszám, amelyet az alapszabályok megkövetelnek a segélydíjak kifizetésének biztosítására.

Ennek a körülménynek tulajdonítható, hogy most egyes temetkezési egyesületek vezetői részéről mozgalom indult meg aziránt, hogy valamennyi temetkezési egyesület egyesüljön. Ez irányban már tárgyalások is indultak, azonban kevés a remény arra, hogy a mozgalom eredményesen fejeződik be. A még reális alapon működő egyesületek ugyanis hallani sem akarnak a fuzióról. A szuboticei egyesület vezetői azt mondják, hogy ők temetkezési egyesület alapítottak, szívesen eltemetik a testvéregyesületeket, de betegsegélyezésre nem vállalkoznak. A betegek csak haljanak meg.

Az eltűnt gyermek

Öt évvel ezelőtt nyomaveszett gyermekét keresi elvált férjén egy szentái asszony

Szentáról jelentik: Titokzatos gyermekgyilkossági ügyben indította meg a nyomozást az adai rendőrség.

Huszák István géplakatos tizenhét évvel ezelőtt elvált feleségétől, Palics Etelkától. A bíróság a válópör alkalmával kötelezte a géplakatosot, hogy a házasságból származó két és fél éves Mihály nevű fiát eltartsa és magához vegye. Huszák a válás után hamarosan újból megnősült, feleségül vette Dudás Franciskát és a kis Mihály mostohaanya kezé alá került. Az új házasságból két gyerek született: egy fiú és egy leány. Huszák felesége mindhárom gyermeket egyforma gondnal nevelte, a kis Mihály se érezte a mostohaanyát mindaddig, míg egy véletlen szerencsétlenség miatt magára nem vonta Dudás Franciska haragját. Néhány évesek voltak a kis Mihály féltestvérei, amikor az történt, hogy valahogy Mihály kezébe került az apja vadászpuskája. A gyerekek játszani kezdtek vele, miközben a puskát elszűrt és a golyó megölte Mihály testvérét, a hároméves kislányt. Huszák ettől kezdve rossz szemmel nézett Mihályra, állandóan ütötte-verte, annyira, hogy a szomszédok is megsohkaláltak és jelentést tettek a mostoha ellen a rendőrségen.

Néhány évvel ezelőtt Mihálynak egyszerre nyoma veszett; este még látták a szomszédok, reggelre azonban gyanús körülmények között eltűnt. A Szentán lakó édesanyja, amikor értesült fia eltűnéséről, leutazott Adára és volt férjétől tudakozódott a kisfiu hollété felől. Huszák azzal igyekezett megnyugtatni az asszonyt, hogy Mihály Magyarországra ment át. Az asszony pár hónapig türelmesen várt is, de minthogy nem kapott fiától semmi üzenetet, újból érdeklődött Huszákna, aki megint azt mondta neki, hogy a fiu Magyarországon van. Így tartott ez pár évig, az asszony a legnagyobb bizonytalanságban élt. A faluban

közben furcsa titkokat kezdtek suttogni: egyesek azt mesélték, hogy a fiut ismeretlen tettesek meggyilkolták és a Tiszába dobták; mások arról beszéltek, hogy a kis Mihály Huszákék udvarában van eltemetve. A szóbeszéd eljutott Mihály édesanyjának fülébe is. A kétségbeesett asszony újból leutazott Huszák-

hoz, aki ekkor a következőket mondotta neki:

— A fiu Párisban van, most nevezik ki katonatisztnak.

Palics Etelkát ezzel sem lehetett megnyugtatni, a rendőrségre ment, ahol gyermekgyilkosság címén jelentést tett ismeretlen tettesek ellen.

Mussolini Zárába megy

Nagy előkészületek a duce fogadására

Zárából jelentik: A zárai fasiszta szervezet táviratot kapott Mussolini miniszterelnöktől, aki táviratában bejelenti, hogy legközelebb meglátogatja Zárát és Lastovó szigetét.

Mussolini távirata nagy örömet keltett a zárai fasiszták körében, a kik már minden előkészületet megtettek a duce ünnepélyes fogadására.

Egyházi háború katholikusok és ó-katholikusok között Megzavarták egá ó-katholikus lelkész előadását Szarajevóban

Szarajevóból jelentik: Botránys jelenetek játszódtak le csütörtök este Sarajevóban Zagorac István horvát ókatolikus lelkész előadásán. Zagorac István a sarajevói iparösszövetségben akart előadást tartani és a szövetség nagytermét zsufolásig megtöltötte az érdeklődő közönség, amelynek soraiban több római katolikus lelkész vezetésével helyet foglaltak a sarajevói kongregánisták és a katolikus sasszövetség tagjai.

Amikor Zagorac a szónoki emelvényre lépett, a római katolikusok kiáltozni kezdtek:

— *Le a hitbontókkal! Le az drulokkal! Éljen a szentatya!*

Csak a jelenlévő rendőrtisztviselő

erélyes felszólítására hallgattak el a kiáltozók és Zagorac megkezdhetette beszédét. A szónok azt fejtegette, hogy Dalmáciát a horvát nemzeti egyház mentette meg az elolaszodástól. A római katolikus lelkészek és a kongregánisták ekkor ismét közbekiáltottak, hogy a római katolikus egyház mentette meg Dalmáciát, nem a nemzeti katolikusok.

— *Éljen a szentatya!* — kiáltotta egy katolikus pap.

— *Éljen Mussolini!* — válaszolta egy ókatolikus.

Erre óriási kavargás és fülsiketítő zaj keletkezett és a két tábor között már majdnem verekezésre került a sör, amikor a rendőrség a gyűlést feloszlatta.

A baranyai köztársaság a vádlottak padján

A pécsi tábla helybenhagyta az elsőbírósági ítéletet — A védők semmiségi panaszt jelentettek be az ítélet ellen

Pécsről jelentik: A Pécs-baranyai szerb-magyar köztársaság ismeretes ügyével pénteken foglalkozott a pécsi ítéletábra.

A pécsi ügyészség a szerb csapatoknak Baranyából való kivonulása után vádat emelt Linder Béla, dr. Magyarevics Ferenc, dr. Doktor Sándor, Dobrovics Petar, Pázmány Zoltán, dr. Fekete Ferenc, dr. Schwartz Gábor, dr. Kardos Imre, Pobuda Tivadar s hatvan más társuk ellen *felségsértés, lázadás, hűtlenség, a magyar állam megbecsülése* elleni büntető címén.

A vádlottak közül azoknak ügyét, a kik Magyarországon tartózkodtak, a múlt év folyamán letárgyalták. A tárgyalás előtt dr. Magyarevics Ferencet Budapesten letartóztatták. Magyarevics ellen azon az alapon indult meg a büntető eljárás, hogy ő tagja volt a köztársaság ügyeit intéző tizenegyes bizottságnak. Magyarevics és hatvanhat, nagyrészt Jugoszláviában tartózkodó társa ellen a múlt év novemberében tartották meg a főtárgyalást. Magyarevics tagadta, hogy tevékeny rész vett volna a köztársaság megalakításában. Magyarevics a törvényszék felmentette, míg huszonöt vádlott-társa ügyében nem hozott ítéletet, tekintve, hogy azok ismeretlen helyen tartózkodnak. Magyarevics felmentése ellen az ügyész felebezést jelentett be, de főlebbezték a távollévő vádlottak is, amiért a törvényszék védelmeik ügyében nem hozott felmentő ítéletet.

A pénteki táblai tárgyaláson a főügyészség visszavonta a Magyarevics felmentése elleni felebezést és így a tábla csak a távollévő vádlottak ügyét tárgyalta és *jóváhagyta az elsőfoku bíróság ítéletét*. A védők az ítélet ellen semmiségi panaszt jelentettek be.

A lakáscím

Irta: Szini Gyula

A szegedi vonat egy második osztályú fülkájében utazott Budapest felé doktor Hámor Iván köz- és váltóügyvéd. Egyhangú életében, amellyel a legtöbb vidéki ügyvéd, sorsában osztozott, ezek a fővárosba való fölutazgatások voltak az ünnepnapok, a pirosbetűs örömök.

Ilyenkor mindig eszébe jutott Lia...

Ez a különös lény, akinek álomképét már két esztendő óta szövögette tovább magában, félig a valóságé volt. Budapest külvárosi uccán ismerkedett meg vele egy őszi estén, két órával azután, hogy a szegedi vonatról leszállt. Lia egyszerűen volt öltözve, mint a szegényebb budapesti lányok, de ámbraszínű arcának különös sápadtsága úgy borzongott elő az olcsó ruhaholmiból, mint mesterkép silány keretből. És sötét szemének lobogása mint valami titokzatos mecsek fénye finomabb és áttetszőbbé tették vonásait.

Ivánt, aki nők dolgában félszeg és ügyetlen volt, szerelmes vágyai sarkantyúzták meg annyira, hogy bátor, leleménye és szellemes lett arra a gyöngy félórára, amelyet Lia társaságában elölthetett. Mikor elváltak — ez a fájdalmas perc egy sötétebb kapumélyedésben történt — még meg is csókoltatta Liát. Azután megállapodtak abban, hogy másnap este találkoznak egy budai uccában, hol Lia lakott. A leány még föl is írta egy cédulára az uca nevét és a házszámot.

Egy órával azután, hogy Lia elhagyta, Hámor Iván idegesen kutatta át ruhájának valamennyi zsebét és rettenetes órákat töltött el azzal, hogy a lakáscímek cédulát kereste, de mindhiába. Nemcsak a hitvány paptrrongy veszett el örökre, hanem az emlékezetéből is

elszállt az uca neve. Hámor Ivánt, ha paragrafusokról volt szó, sohasem hagyta a memóriája, de amikor élete legnagyobb és legelérhetetlenebb vágyának beteljesülése forgott kockán, hasztalan volt minden igyekezete. Nem emlékezett.

... Arra ébredt föl, hogy a vonat áll. Péter úgy érezte, mintha minden tagja ólomból volna és nem tudott fölemelkedni. Nagyon nagy csönd volt körülötte. Valamelyik kisebb állomáson vesztegelhetett a vonat. A csillagok rejtelmesen pislogtak be az ablakon. Az éjszakai hangtalanságot csak azok a busan kongó kalapácsütések zavarták meg, melyekkel a vasuti személyzet az ütközők, kapcsolók és kerekek épségét ellenőrzik.

És a kalapácsütések nem akartak megszűnni, egyre közelebből érkeztek — Iván úgy érezte, hogy már valahol a feje körül döngenek, a kupé feneke titokzatos módon megnyílik, egy erőteljes munkáskéz kalapácsot markolva felnyúlik és vastag, parasztos hang szólal meg:

— Itt a hiba Ezért nem tud a vonat tovább menni.

A kalapácsütések egyszerre csak a fejét érték, anélkül, hogy különösebben fájtak volna neki és a koponyája zavaros, tompa hangot adott, mint a hibás vasmassa.

— Itt a hiba! — szólt a vastag hang. — Egy kerékkel több van benne. Ha ki-dobjuk ezt az ötödik kereket, tovább mehetünk...

Iván hirtelen fölegyenesedett, dörzsölte a szemét és végre ráeszmélt, hogy rettenetes álomból riadt föl. A valóság csak annyi volt minlebből, hogy a vonat valóban állt. De azután újból gördülni kezdtek a kerekek, a vonat lassan, de biztosan megindult, hogy utját folytassa,

Még nem voltak messzire, amikor Iván hirtelen felugrott üléséről, a kupélámpa fátolát elvonta és maga elé meredt szemmel, képéből kikelve kiáltotta:

— Csalogány-ucca három!... —

*

A Csalogány-ucca harmadik számu háza előtt nagyot dobogott a szive.

A ház tulajdonosa a kis hepehupás udvar végében lakott egy kis vityilóban.

Péter le akarta neki írni, hogy milyen külsejű hölgyet keres, de minthogy a háziur csak németül tudott, a kölcsönös megértésük nehezen sikerült. Ivánnak Heine-versek jutottak eszébe, amiket kora ifjusága óta nagyrészt elfelejtett és ezek segítségével írta le Lia ámbrafényű arcát és titokzatos lobogásu szemét. A háziur helyeslően bólintott a fejével és sipkája botjával, a szemében apró, ravaszkodó fények gyultak ki és végre kivetve a szájából a török szópókát. Nagyon sóhajtott és szólt:

— Meghalt... Talán egy hónappal ezelőtt temettük el. Csöndes, szerény teremtes volt. Nagyon szerettük mindnyájan. Igazán kár érte.

A Margithidon át visszaballagott a pesti oldalra és alig tett néhány lépést előre, amikor szembe találkozott egy karcu, gyászruhás fiatal nővel. Csak az arcába kellett pillantania és megismerte. Lia volt.

Iván úgy bámult rá, mint arra, aki visszatér a sírból. Lia szeme azonban egyre inkább élénkülni kezdett és egyszerre elmosolyodott. Megismerte Ivánt. Az ügyvéd önkénytelenül kalapjához nyúlt és fogvacogva szólt:

— Emlékszik még rám?

— Hogyne emlékezném — kacagott Lia. — De maga akkor szépen megvárattott engem. Még most is fájdalmat érzek a lábamban, ha arra gondolok,

mennyit járkáltam föl és alá akkor. Pedig annak már legalább két éve.

Iván szavakat keresett.

— Hol lakik? — kérdezte végre.

A nő megint fölnevetett.

— Még most is ott, ahol két évvel ezelőtt... De mért mereszti úgy rám a szemét?... Csalogány-ucca három. Ha akarja, elkísérhet.

Iván megint kiüzdött a szavakkal:

— Kit gyászol? — kérdezte végre.

— Édesanyámat... felelte Lia borús hangon.

— Mikor halt meg?

— Egy hónappal ezelőtt.

Most már Iván se tudta magában őrizni különös emlékeit és elmondta, mi történt vele a lakáscím elvesztése óta addig a percig, amikor a csalogány-uccai ház tulajdonosa előtt állt.

— Hiszen az az édesapám! — szólt Lia.

— És miért mondta az édesapja, amikor magát előtte leirtam, hogy maga már meghalt?

Lia elgondolkozott és arcán, amelyen édesanyjára való emlékezése bus nyomot hagyott egyszerre vidám derű szállt:

— Harminc évig élt édesapám boldog házasságban édesanyammal. Édesanyám fiatalkorában szakasztott olyan volt, mint és most...

— Harminc boldog egyforma év époly gyorsan elmúlik, mint harminc nap és apám talán nem is vette észre a változást, amelyen anyám átment... Előtte még az édesanyám fiatalkori képe lebeghetett és így, amikor ön leirt engem...

Iván megragadta Lia kezét:

— Bár az isten nekünk is adna ily boldog harminc esztendő, amely oly gyorsan múlik, mint harminc nap, hogy magát mindig ilyennek lássam, mint ebben a különös sorrendelte percben!

Viharos tüntetés Splitben az olasz konvenciók ellen

A rendőrség puskatussal verte szét a tüntetőket — Számos letartóztatás történt — A dalmát városok tiltakozása — A Radics-párt nehéz szívvvel szavazza meg a konvenciókat

Radics István Splitbe utazott

Splitből jelentik: A dalmát fővárosban az elmúlt éjszaka

a neptuni konvenciók ellen viharos tüntetéseket rendeztek, melyeket a rendőrség és csendőrség a legkiméletlenebb módon igyekezett elfojtani.

A tüntetésekre nem készültek előre, spontán robbantak ki a nacionalista ifjuság részéről, mely rendkívül el van keseredve, a szerintük megalázó szerződés miatt.

A Muljacsics-kávéház előtt este fél kilenckor kezdődött a tüntetés. Harminc-negyven fiatal ember — nagyrészt diákok — a kávéházból kijövet az uccán ahol éppen korzó volt, zajos kiáltásokkal a tengerpart felé vonult.

— *Abcug Olaszország.*

— *Éljen a jugoszláv Dalmácia.*

A tüntető menet hamarosan megnőtt, a diákokhoz sok járókelő csatlakozott.

Közel ezer ember gyűlt már össze, amikor a rendőrség megérkezett és hozzáfogott a tömeg széteszteléséhez.

A tüntetők, amikor a rendőrök feltűntek a téren, féktelen szidalmakkal árusztották el őket és még hangosabban kiáltották:

— *Le Olaszországgal! Evviva Nincsis!*

A tömegben egyes csoportok hazafias dalokat énekeltek. A rendőrök vezetője mikor látta, hogy a tömeg felszólítására nem hajlandó széteszteni,

parancsot adott, hogy puskatussal kergessék szét a tüntetőket.

Nagy pánik közben sikerült a teret megtisztítani, a nacionalista ifjuság azonban a mellékutcákban újból csoportokba verődött és tovább tüntetett Olaszország és a neptuni konvenciók ellen. A rendőrség időközben segítséget kapott a csendőrségtől és együttes erővel hozzálátott a tüntetők szétugrasztásához.

Karddal és puskatussal rohantak a rendőrök és csendőrök a tömegnek és szétverték a tüntető filatelságot.

A nagy tumultusban többen elájultak és néhány nő is ért a puskatus.

A rendőrségnek csak a késő éjszakai órákban sikerült a rendet végleg helyreállítani.

A tüntetők közül kétszázat a helyszínen letartóztattak, akik közül azonban kihallgatásuk után legtöbbit szabadon engedték.

A rendőrség csupán huszonkilenc tüntetőt vett őrizetbe, köztük egy hajóskapitányt, a spliti idegenforgalmi hivatal igazgatóját, középiskolai diákokat és hajómunkásokat, akik ellen az eljárást folytatják.

A rendőrségi attak alkalmával csak néhányan sebesültek meg könnyebben, akiket házi kezelésben ápolnak.

A rendőrség eljárása az egész városban óriási izgalmat keltett.

A kamarák kongresszusa a neptuni konvenciók ellen

Ljubljánból jelentik: Az ország kereskedelmi és iparkamaráinak kongresszusa pénteken fejeződött be. A kongresszus, amely főleg külkereskedelmi és hajózási kérdésekkel foglalkozott

határozati javaslatot fogadott el, a melyben megállapítja, hogy a neptuni konvenciók súlyosan érintik az ország gazdasági köréinek érdekeit

és felkéri a parlamentet, hogy amennyiben lehetséges, a konvenciókat ne ratifikálja. A kongresszus táviratot intézett a parlament elnökségéhez, amelyben értesíti a határozathozatalról és fel-

kéri, hogy a konvenciók végrehajtása előtt kérje ki a parlament az ország kereskedelmi és iparkamaráinak véleményét.

Radics István Splitbe utazott

Zagrebból jelentik: Radics István pénteken este Pernár államtitkár kíséretében Splitbe utazott, ahol párthiveivel tanácskozásokat fog folytatni.

Splitből Radics Korcsula szigetére megy, ahol az ünnepek alatt népgyűléseket tart, aztán visszautazik Zagrebba.

A Radics-párt nem felelős...

A Bácsmezei Napló zagrebi munka-

társa kérdést intézett egy Radics-párti vezető politikushoz, hogy a párt megszavazza-e a neptuni konvenciókat.

— *A párt meg fogja szavazni a konvenciókat — felelte munkatársunk kérdésére — mert erkölcsi felelősség nem terheli. A konvenciókat a radikálisok és a demokraták kötötték meg, tehát az erkölcsi felelősség is az övék. Ha mi nem szavaznánk meg, akkor kormányválságot idéznénk elő. Már pedig Pribicevics és Davidovics alig várják a kormányválságot. Oktalanság volna emiatt kormányválságot előidézni.*

Elismerjük, hogy a szerződések óriási kárt jelentenek a horvát tenger-mellékre,

de épp ezért a felelősséget el is hárítjuk magunktól — fejezte be nyilatkozatát a Radics-párt vezető politikusa.

A szovjet üzelmei Angliában

Az angol kormány okmányokat hozott nyilvánosságra a szovjet angliai üzelmeiről — A leleplezés óriási feltűnést kelt Nagybritanniában

Óriási vihar az alsóház ülésén

Londonból jelentik: A kormány csütörtökön

okmányokat hozott nyilvánosságra, hogy bebizonyítsa az orosz szovjetunió angliai üzelmeit.

A közzétett okmányok óriási szenzáció erejével hatottak. A lapok vezető helyen foglalkoznak a leleplezéssel. A Times azt írja, hogy

Moszkva az angol világbirodalom és az angol világkereskedelem elpusztítása érdekében semmi áldozattól sem riad vissza.

A szovjet-szervezetek hatalmukba kerítették Anglia tulzó elemeit, amelyek Moszkva utasítása értelmében és szovjet-pénzzel dolgoznak Angliában az alkotmány ellen és a világbirodalom erejének meggyöngyítése érdekében.

A Daily Telegraph szerint a nyilvánosságra hozott okmányok fel fogják rázni az angol népet eddigi tunyaságából és felhívják a figyelmet arra, hogy Angliában nyüzsgenek a szovjetügynökök. A Morning Post megállapítja, hogy

az angol munkásság minden mozgalmát az orosz bolsevizmus fűti és egvesesen a szovjetunió irányítja Angliában a munkásság aknamunkáját az alkotmány ellen.

Érdekes, hogy a munkáspárt lapja a Daily Herald megállapítja, hogy a szovjetpropaganda vezetői csalódnak és nem ismerik az angol ember gondolkodásmódját, ha azt hiszik, hogy Angliában is úgy lehet irányítani a tömegeket, mint Kelet-európában. Moszkvában nincsenek tisztában a politikai iskolázottság jelentőségével és azzal, hogy az angol munkás felszázados választói jog légkörében nevelkedett fel.

Az angol munkásság megtagad minden közösséget a bolsevizmussal és tiltakozik az ellen, hogy az angol kommunistákat a munkásság balszárnyának nevezzék.

Macdonald volt minisztereinek kijelentette, hogy a munkáspárt csak hálás a kormánynak a kompromittáló okmányok nyilvánosságra hozásáért, mert ezzel az egész világ előtt bebizonyította, hogy mennyire tévednek azok a konzervatívok, akik a munkáspártot bolsevista érzelmeikkel vádolják.

Az alsóház pénteki ülésén heves

vita fejlődött ki az orosz szovjetunió angol üzelmeire vonatkozó okmányok közzététele miatt. A vita első szónoka Mucker Campson konzervatív képviselő volt, aki követelte, hogy

Anglia szakítsa meg a diplomáciai viszonyt Szovjetországgal.

A felszólalásra Bansombi képviselő válaszolt, aki megjegyezte, hogy Mucker Campson nem tudja milyen viszony van Sinovjev vezetése alatt álló harmadik internacionálé és a szakszervezetek között. Kijelentette, hogy a szovjet-kormány nem vonható egy kalap alá a szakszervezetekkel.

Lloyd George felszólalásában azt kérdezte, hogy az orosz belpolitika jogot ad-e arra, hogy Anglia meg-

szakítsa a diplomáciai érintkezést Szovjetországgal, míg az utána felszólaló Macdonald élesen tiltakozott az ellen, hogy a diplomáciai viszonyt megszakítsák.

Chamberlain külügyminiszter ezután beszédet mondott. Kijelentette, hogyha

Anglia szakítana a szovjettel, az csak újabb európai nyugtalanságra szolgálna alapul.

— Angliának — mondotta — elég oka van panasza az oroszok miatt, de nem tenne szolgálatot Európának, az angol-orosz diplomáciai viszony félbeszakadása.

Végül Michel Bausés képviselő szólalt fel, de ekkor már oly nagy lármá támadt, hogy az elnök az ülést berekesztette és az alsóházat elnapolta.

Izgalmas perpatvarok a noviszadi kamarában

A kereskedők elégtételt követelnek a miniszteri biztostól Miroszavljevics Koszta részére — A kamarai választások végleges eredménye Noviszadon — Julius 4-ikén igazolják a mandátumokat

Noviszadról jelentik: A kereskedelmi és iparkamarai választásokon leadott szavazatok összeszámlálása pénteken történt meg. A szavazatszámolás kezdetét reggel kilenc órára tüzték ki, azonban az egész délelőtti izgatott hangulatu személyi perpatvarokkal és különböző nézeteltérések fűtötte szenvedélyes vitával telt el, úgy hogy csak féltizenkét óra lehetett megkezdeni a tulajdonképpen munkát.

A délelőtti folyamán megjelent Milosevics miniszteri biztos előtt a noviszadi kereskedők küldöttsége is Pavlovics Misa és Misics Misa kereskedők vezetésével. A deputáció azt a kérést terjesztette elő, hogy a miniszteri biztos adjon teljes elégtételt Miroszavljevics Koszta kamarai elnöknek és minden tekintetben a törvény szerint járjon el a szavazatok összeszámlálásánál. A számlálási munkát délután két órakor félbeszakították, majd félnyolc órakor folytatták és este hét órakor fejezték be. A kamarai választások végleges eredménye a következő:

A kereskedők listáján megválasztottak Dungerezki Sztévót 213 szavazattal, Lázics Sztankót 166, Frank Miroszlavot 118, Dimovics Dimitrijét 155, Kraja-

csevics Gyukát 199, Ilikovics Nikolát

216, Weisz Frigvest 210, Frank Gyulát 200, Kapamadzsija Márkót 194 és CSulum Jovant 159 szavazattal.

A gyáriparosok listáján Dungerezki Gyóka, Miroszavljevics Koszta, Feith Gyula, Popovics Dáka, Königstaedtler Dusán 38—38 szavazattal, Konyovics Dimitrije, Szlepecevics Zsárkó, Bauer Ferenc 37—37, Bogdanovics Zsivorad 32 és Achs Izor 35 szavazattal került be a kamarába.

Akisiparosok listáján megválasztottak névsora: Czidlik Ferenc 297, Piszárovics Sztéván 243, Sztéfánovics Sztéván 357, Nedeljkovics Vladimir 428, Karbinger Theobald 224, Mikics Ferenc 315, Zlicics Béla 345, Jovanovics Pera 355, Davidovics Pája 425, Krkinics Száva 207 szavazattal.

A választási bizottság elhatározta, hogy a mandátumok verifikálását július 4-ikén fogja a plénum egyenként végrehajtani. Megállapítható, hogy általában a hivatalos lista jelöltjei kerültek be. A délutáni szavazatszámolásnál a hangulat már nem volt olyan izzó, mint délelőtt, ami annak tulajdonítható, hogy a miniszteri biztostnak sikerült a kedélyeket lecsillapítani és így egyidőre a béke is helyreállt.

CIRKUSZ

Schöberl

A technika vívmánya, az ipari fejlődés, a többletermelés és gyárüzemek századában születtem: mindig rajongtam a modern, nagy gazdasági elv eszményeiért: minél kisebb erőpazarlással, minél nagyobb munkasiker! Az olyan találmányok, melyek ezt az eszményt valószínűsítik meg, gyermekkorom óta izgatták képzeletemet. Ceruza, aminek a másik végén törőgumi van, hogy mindjárt ki lehessen törölni, amit az ember ír. Zsebkés, amit dugóhúzóknak is lehet használni. Zsebóra, ami villanylámpának alkalmazható. Törős bot, ami esőben esernyő, eső után köpenyeg. És így tovább.

Hogyne vágytam volna, mióta az eszemet tudom, ennek a műfajnak legkimagaslóbb, legrégebb és méltán legnépszerűbb klasszikus példányának, a Schöberl-ágyának egy példányára! A csodálatosan egyszerű alapötlet, hogy

»Nappal szék — éjjel ágy!«

akkor is mintaképe lett volna szememben a praktikus gondolkodás módszerének, ha a műszaki tudomány soha nem tudja megvalósítani gyakorlatban a géniusz képzeletét. De tudjuk, hogy megvalósította és én gyermekkorom óta irigyen és vágyakozva álldogáltam a kirakatok előtt, ahol ilyen piros plüssel borított csodabútor mutogattak.

Sajnos, hányatott életem, anyagi gondjaim közepett sokáig nem juthattam odáig, hogy vegyek magamnak egy Schöberl-ágyat. Nagyon igazuk van azoknak, akik a szegénység legnagyobb hátrányát abban látják, hogy a szegény ember mindenhez sokkal drágábban jut, mint a gazdag, hogy a gazdaságosság fentjelzett nagy elvét (kis erővel nagy eredményt) soha nem tudja megvalósítani: s alapjában véve helyes az a paradoxon, hogy a szegény ember kénytelen fényűzőbben élni, mint a gazdag, mert nem jut hozzá ahhoz, ami egyszerű és olcsó és gazdaságos. Magam is hosszú éveken át aludtam olyan ágyban, ami nappal is csak ágy volt s így teljesen hiába töltötte idejét az én költősegemre — és ültem olyan széken, amelyik éjjel hasznavehetetlen széki minőségben henylet és lopta a pénzemet.

Végre rájöttem a megoldásra: Kolumbusz tojása az egész, ha megmondom, azt fogják felelni rá: ezt én is tudtam volna! Hát persze, tetszett volna megtenni akkor. Na, mit gondolkodnak? Hát megmondom: eladtam az ágyamat meg a széket és vettem egy Schöberl-t az árából.

Bevallom kicsit hevesebben dobogott a szívem, mikor a rejtelmes butordarabot begurították a szobámba. Ott állt, tömören és komolyan, a nagyon elfoglalt emberek szofukar szerénységével várva, hogy rendelkezem vele. Megnéztem az órát: délután öt óra volt, szóval nappal. Odagurítottam az íróasztalhoz, leültem rá és dolgozni kezdtem.

Öt perc múlva kellemetlen, kínos rosszérzés fogott el: izegni-mozogni kezdtem, sehogyse találtam a helyemet. Hátradőltem, nyújtózkodtam, nagyot ásítottam. A gyomrom émelygett, pislogtam, leragadtak a szemeim. Aztán nem tudom, mi történt: mikor magamhoz tértem, koromsötét volt, karom és fejem tehetetlenül lógott le a karfáról.

Megnéztem az órát: tizenegy volt. Teringette, hiszen már éjszaka van — le kell feküdni. Büszkén és önérettel elmosolyogtam magam: szétbontottam jó Schöberl-ágyamat, levetkőztem és lefeküdtem.

Öt perc múlva fel kellett ülnöm: egy csöppet se voltam álmos. Brómot vettem be és veronált. Hiába. Egész éjszakámat az ágy szélén ülve töltöttem, lelógatva a lábamat, tehetetlenül és ébren.

De állapotom nem javult. Éjszakám álmatlanságban teltek el, nappal nem tudtam dolgozni, folyton aludtam.

Egy hét múlva visszavittem a Schöberl-széket, miután úgysem használhattam semmire. A kereskedő, akinek elmondtam betegségemet, hitetlenkedve

csóválta a fejét — aztán hirtelen a homlokára csapott. Odarohant a székhez, belenyúlt, kifordította. Bedugta a fejét, kerekét csavart rajta, rángatta. Aztán kivörösödve egyenesedett fel és a vállamra ütött.

— Uram, önnek kivételes peche van!

Hét embert agyonstajtott a villámcsapás Berlinben

Pusztító zivatarok mindenfelé

Berlinből jelentik: Csütörtök délután hatalmas zivatar vonult el Berlin felett. A zivatart sűrű villámcsapások kísérték. A rádióállomás helyén a villám éppen akkor stajtott le, amikor ott hét birodalmi őrségi katona dolgozott. Mind a hetet agyonstajtotta a villámcsapás. Jenában egy bányász lett a villámcsapás áldozata, Lipcsében egy munkást stajtott agyon a villám, két embert pedig megbénített.

Zagrebben is áldozata van a villámcsapásnak

Zagrebból jelentik: Péntek délből óriási zivatar dühöngött Zagrebben. Déli tizenkét óra után arról értesítették a rendőrséget, hogy a Kotorska-cesta közelében a Gradjanski sporttelepe mellett réten egy férfit és egy nőt találtak villámcsapástól stajtva. A rendőri bizottság a hatósági orvossal azonnal kiszállt a helyszínre és megállapította, hogy a férfi Suskovic Iván huszonhárom éves horvát ó-katolikus, a nő pedig Hrsak Johanna munkásnő, aki súlyos égési

Julius közepéig dolgozik a parlament

Uzunovics miniszterelnök nyilatkozata a kormány munkatervéről — Stanojevics Aca el akarja simítani a radikális párt belső ellentéteit

Beogradból jelentik: A parlament pénteki ülését féltenegykor nyitotta meg az elnök. Az első szónok Markovic Péra demokrata, aki a csütörtöki ülésen történtek miatt házszabályvitát provokált. Hasonló értelemben szólalt fel Agatonovics demokrata képviselő, majd Kukanovics Cséda földművespárti képviselő amiatt tiltakozott, hogy a kerületben levő Drvár községben a csendőrök szorongással zavarták szét a földművespárt gyűlését. Ezután áttértek a napirendre.

A neptuni-bizottság megválasztása

A napirenden szerepelt első sorban a neptuni konvenciókat letárgyaló bizottság megválasztása. A bizottság tagjaiul a következőket választották meg: A radikális párt részéről: dr. Radonics Jován, dr. Markovic Lázár, Jovanovics Petár, Csorbics Bora, Beszarabics Ninkó, Alekszics Jován, Kujuncsics Bora és Popovicki Pavle, a Radics-párt részéről: Baszarics Gyuró, Hadzsiman Dionisios, Racsan Marko és Zagorac Jován, a demokrata párt részéről: Marinkovics Voja és Sumenkovic Ilija, a független demokrata párt részéről: Grizogono és Demetrovics Juraj, a földművespárt részéről Jovanovics Jován, a szlovén-néppárt részéről: Skulj Iván, a független radikálisok részéről: Lalosevics Joca, a föderalista párt részéről: Trumbics Ante és a muzulmán párt részéről: Behmen.

Kitör a vihar

A bizottság megválasztása után rátértek a napirend második pontjára, a beograd-i konvenciók tárgyalására. A vita első szónoka Ninesics külügyminiszter volt, akinek

beszédét viharos tiltakozással fogadta az ellenzék.

Ninesics azzal kezdte beszédét, hogy a beograd-i konvenciókban szem előtt tartották az állam érdekeit és épp ezért kínosan érinti az a körülmény, hogy a konvenció kérdését kivitték az uccára.

Kérte a képviselőket, hogy a szakértő

Mióta a Schöberl-gyár fennáll, ilyen eset még nem történt. Nem önben van a hiba, hanem a székben — ön egy hibás darabot kapott, amit valamelyik munkás elfuserált. Ez a Schöberl nappal ágy és éjjel szék — hagyja itt, majd eladjuk egy szállodai portásnak.

sebeket szenvedett. A szerencsétlen aszszonyt, aki nyolc gyermek anyja, életveszélyes sérüléseivel kórházba szállították.

Óriási orkán Felső-Olaszországban

Milanóból jelentik: Piacenza-tartományban csütörtökön hatalmas orkán dühöngött. A vihar egész házsorokról szakította le a tetőzetet, az utakat kiszakított fatörzsek torlaszolták el. Több város megközelíthetetlen az orkán pusztítása miatt.

Az árviz elpusztított egy mexikói várost

Newyorkból jelentik: Mexiko állam Leon városát gátszakadás folytán árviz öntötte el. A fél város elpusztult az árviz következtében. Még nem lehet megállapítani, hogy hány ember pusztult el, mert a katasztrófa olyan hirtelen jött, hogy nagyon sokan már nem tudtak megmenekülni. Az árvizkatasztrófának száznál több halottja van.

referent, Ribarzs Ottokár meghatalmazott minisztert hallgassák meg.

Ninesics szavaira az ellenzék részéről óriási láрма támadt, úgyhogy Ribarzs Ottokár a nagy láрма miatt nem tudott hozzáfogni beszédéhez. Pribicevics: Ugy látszik a miniszter ur ellejtett beszélni.

Ninesics: Mindazokért, amiket Ribarzs meghatalmazott miniszter ur elő fog adni, én vállalom a felelősséget. (Óriási láрма.) Idézem a házszabályokat, amelyek lehetővé teszik, hogy a kormány tagjai bizonyos kérdések tárgyalásánál szakértő előadót állítsanak maguk helyett a parlamentben.

Ribarzs Ottokár ezután ismertette a konvenciók történetét és tartalmát, majd Bucs föderalista képviselő szólalt fel és kijelentette, hogy

a konvenciók az olasz imperializmus eredményei

és ezt a hivatalos olasz kormány nyilatkozatokban is elismerte.

— A beograd-i kormány — mondotta dr. Bucs — azon dolgozik, hogy a mi horvát területünk átjusson Olaszországnak. Olaszország ezekkel a szerződésekkel lépésről-lépésre halad előre. A szerződés következtében az Adrián és Splitben az olaszok lesznek az urak. Szégyen és gyalázat, hogy Radicsék hozzájárultak ennek a szerződésnek a ratifikálásához. Itt szerb politikát folytatnak és nem horvátot. Sohasem fogadták volna el ezeket a konvenciókat, ha a horvát érdekeket akarták volna megvédeni.

Ninesics: Mi rossz van ezekben a szerződésekben?

Dr. Bucs: Rapallo, római szerződés és a többi szerződések, egyik katasztrófa a másik után.

„Olaszország csak kis Szerbiát akar“

Bucs beszéde után Uzunovics miniszterelnök emelkedett szólásra és azzal kezdte beszédét, hogy nem érti az ellenzék támadásait, amelyekben nincs semmi logika.

A miniszterelnök rövid beszéde után

Jovanovics Jovan földműves-párti képviselő szólalt fel.

— A mi külügyi politikánkról — mondotta — nem tudunk sokat. Először is kifogásolom, hogy a kormány tagjai szakértőkkel adják elő mondanivalójukat. A szerződés csupán arra jó, hogy az olasz expanziót segítse elő a Balkánon. Emlékezzünk a londoni szerződésre, arra az 1915. évbéli szerződésre, amelyben

Olaszország kijelentette, hogy ő csak egy kis Szerbiát kíván, nem pedig egy nagy S. H. S. királyságot.

Olaszország a háborúban is kihasználta szövetségesei rossz helyzetét.

Jovanovics képviselő beszédére Ninesics külügyminiszter megnyugtató kijelentéseket akart tenni, azonban ismét nagy láрма támadt, mire az elnök az ülést berekesztette és folytatását szombat délelőttre tűzte ki.

Az ethika apostola

Vidovics bocsánatot kért a sarajevói gimnázium tanáraitól

Sarajevóból jelentik: A sarajevói járásbíró most tartotta meg a tárgyalást Vidovics, az ország-szerte ismert ethikai nevelőmozgalm megindítójának becsületsértési perében. Vidovics, aki megániskolát alapított Sarajevóban, de levelezés útján az egész országban oktatást ad, a sarajevói gimnázium egész tanári karával állt szemben. A tanári kar ugyanis azért jelentette fel Vidovicsot, mert egy régebbi ügyének tárgyalásán azt a kijelentést tette, hogy »a gimnázium nő tanárai a feleség távollétében lakásukra vezetik a diákleányokat és akkor sok mindentéle történik.«

A kollektív vádat képviselő ügyvéd, valamint a tárgyaló járásbíró a tárgyaláson igyekeztek kiegyezést létrehozni, ami végül sikerült is. Vidovics sajnálkozását fejezte ki elhamarkodott nyilatkozata miatt és perköltségek címén kétezer dinárt fizetett, mire a feljelentők a vádat visszavonták s ezzel a béke Vidovics és a gimnáziumi tanárok közt egyelőre helyreállt.

Megkezdődött a budapesti sakkverseny

A jugoszláv versenyzőket nem engedték Magyarországra

Budapestről jelentik: A Gellért-szálló nagytermében ma kezdődött meg a budapesti nemzetközi sakkverseny. A verseny iránt nemcsak Magyarországon, hanem az egész világon nagy az érdeklődés. A versenyre a következő mesterek jelentették be részvételüket: Rubinstein Berlin, Tartakower Páris, Yattes London, Réti és Grünfeld Bécs, Borovszky Páris, Prokes Prága, Mattison Riga, Mondicselli Velence, Vukovics, Kosztics és Kalabár Jugoszlávia, Bródy Kolozsvár, Colle Belgium, Takács Bécs, Havas és Vajda, Seiner és Nagy Budapest.

A jugoszláv versenyzők nem érkeztek meg, mert a gyékényesi határállomáson vízumnehézségek miatt feltartóztatták őket. A verseny rendezőse a külügyminiszteriumhoz fordult és arra hivatkoztak, hogy a verseny favoritja Kosztics jugoszláv mester és kérték a miniszteriumot, hogy lépjen közbe a gyékényesi határrendőrségnél, hogy a jugoszláv versenyzők szabadon átutazhassanak. Remélik, hogy a távirati intézkedésnek meg is lesz az eredménye és szombaton délután, amikor a verseny megkezdődik, megérkeznek a jugoszláv kiküldöttek is.

Ma megtörtént a versenyzők kisorsolása.

Beogradban elfogták a szuboticiai gyermekrontót

A beogradi rendőrség pénteken délelőtt értesítette a szuboticiai rendőrséget, hogy letartóztatta Radojics Sándor volt hivatalnokot.

Radojics Sándor ellen az a gyanu merült fel, hogy néhány héttel ezelőtt két ízben erkölcselen merényletet követett el V. Katica hat éves kisleány ellen, aki ezután az uccán eszméletlenül összeesett. A rendőrség nyomban értelemes nyomozást indított a tettes kézrekerítésére és a kapott személyleírás alapján rövidesen Radojics Sándor hirtelen eltűnt Szuboticiáról és előbb Szomborba, majd Beogradba ment, ahol a rendőrség letartóztatta. Radojics szombaton délelőtt fogja kihallgatni dr. Momirovics Veljko rendőrfőkapitányhelyettes és szembesíteni fogják V. Katicával.

A nyomor miatt

A szuboticiai rendőrség letartóztalt egy tizenhétéves leányt, aki már kétszer volt büntetve lopásért.

A szuboticiai rendőrség pénteken letartóztatta K. Juliska tizenhétéves leányt, akit lopással gyanúsítanak. K. Juliska ellen az a feljelentés, hogy néhány héttel ezelőtt barátnőjétől egy öltözet ruhát és egyéb tárgyakat lopott el és azt értékesítette.

A rendőrség bünygyi osztályán dr. Momirovics Velykó főkapitányhelyettes hallgatta ki a fiatalok tolvaj leányt, akiről kitűnt, hogy *lopás miatt már két esetben jogerősen elítélte* a szuboticiai törvényszék. Először hét heti, másodsor három hónapi fogházbüntetésre ítélték lopás miatt és büntetését már kitöltötte.

K. Juliska a rendőrségen előbb tagadni próbált, majd részletes vallomást tett. Előadta, hogy apja a háboru előtt magasrangú állami tisztviselő volt Szuboticián és a háboru alatt elesett. Anyja a háboru után rossz utra tért és így teljesen egyedül maradt.

— Ezért loptam el ezt a ruhát is, — a szükség vtt rá — mondotta sirvafakadva.

Momirovics dr. főkapitányhelyettes K. Juliskát pénteken délután átkísértette az ügyészségre.

Iparvállalatnak

nem lehet mezőgazdasági munkása

Elvi vita a beljei cukorgyár és a munkásbiztosító pénztár között

Szomborból jelentik: Érdekes elvi vita folyik már napok óta a beljei cukorgyár és a szombori munkásbiztosító pénztár között. A cukorgyár ugyanis munkásainak egy részét ki akarta vonni a biztosítási kötelezettség alól azzal a megokolással, hogy mezőgazdasági munkásokra nem terjedt ki a munkásbiztosítói kötelezettség. A szombori munkásbiztosító pénztárnak ezzel szemben az az álláspontja, hogy a beljei cukorgyár iparvállalat, nem pedig östermelő s így nem is lehet mezőgazdasági munkása.

A vitába belekapcsolódott a noviszadi munkáskamara is, mely a maga részéről Tatics Pavle kamarai titkár küldte ki, hogy tárgyalásokat folytasson ebben az ügyben. Tatics Pavle Knezsevón tárgyalta is Czokolovics cukorgyári igazgatóval és végeredményképpen a munkáspénztár álláspontjára helyezkedett. Ezekután a munkásbiztosító pénztár nem hajlandó tovább várni arra, amíg a cukorgyár bejelenti munkásait, hanem hivatalból fogja munkásait felvenni a pénztár tagjai sorába, a vállalatot pedig kötelezni fogja a díjak megfizetésére.

HIREK

A szentai időtudósító, aki egy pantallóért Szentáról Noviszadra zónázott

Kovács Mátyás, a szentai időjós a ragyogó napfény reggeli zuhogásában állított be a noviszadi szerkesztőségbe. A kalapja mellett kövér buzakalászkok ékeskedtek, amelyek a bácskai talajtól voltak zsirosak és legalább olyan frissek mint a vén kóbor bohém szavai.

— Jó reggelt adjon Isten — mondotta és menten elkanyarította hozzá a többit is. Én vagyok a Bácsmegyei Napló tudósítója, Szentáról. Kovács Mátyás a becsületes nevem, születtem 1568. szám alatt a Dobogó-uccában.

— Milyen tudósító?

— Hát az időtudósító. Én vagyok az, aki szeptember nyolcadikán már megjósoltam, hogy az idén bő és gazdag aratás lesz. Szeptember nyolcadikán mindig megmondom előre, milyen lesz a jövő év termése Tudományból mondom meg. Kovács Mátyás nem szokott hazudni.

Kénytelen voltam elhinni, olyan meggyőzően beszélt az öreg.

— Na és miért jött Noviszadra Mátyás bátyám?

— Hát csak elzónáztam Noviszadra azért, hogy itten egy pantallóruvalót megkeressek. Adáig utaztam, ott szépen leszálltam, megvártam a másik vonatot, aztán Petrovoszelőig mentem, ott megint megvártam a másik vonatot, azzal meg Beesére zónáztam. Innen hoztam ezeket a szép buzakalászkokat.

— Miért szállt le annyiszor a vonatról?

— Hát mert zónáztam, kérem, nem tetszik érteni? Ha nincs pénze az embernek, akkor zónázik.

Most már kezdtem megérteni ezt a magasabb bölcsességet is. Az öreg azonban nem hagyott szóhoz jutni, hanem mondta tovább nagy sebesen, megállás nélkül.

— Érték én kérem a kertészethez, földműveléshez, időjósáshoz, jóvendőmondáshoz, muzsikához, meg a tánchoz. Ha lenne egy szál hegedű, mindjárt elhuznám, hogy:

Csuda, hogy még áll a világ,

Kilukadt a bársonynadrág...

És öreg rezgős hangján énekelte a nótát és szép lassikán szaporázta is már a csárdást. Jobbra, balra, aztán szépen körbe. Alig lehetett megállítani.

— Bizony kérem, tudományos ember vagyok én, uriember — mondta tovább a szentai időtudósító. Én például tudom, hogy 1889-ben volt csak ilyen a buza mint az idén. De hát ha jósol is az ember mégis vannak ellenségei.

— Milyen ellenségei?

— Hát megcáfoló ellenségei. Engem is megcáfoltak.

— Hogy hogy, nem mondott igazat?

Kovács Mátyás igen haragosan nézett rám hunyorgatós szemével.

— Mondtam már, hogy Kovács Mátyás időtudósító mindig igazat mond. Hanem azt cáfolták, hogy loptam, azt mondták, hogy virágcserepet, meg virágot loptam. Már mint én, Kovács Mátyás, a szentai időtudósító, aki vigyáz a szavára meg a becsületére, no meg a feleségére, akár az aranypénzre.

Sóhajtott egyet az öreg és leszedte buzakalászos fekete kalapját.

— Hát csak ezért gyöttem ide be, hogy ezt megirhatják. Maga a szerkesztő segédje?

— Nem, az inasa vagyok.

— Ahá, az inasa, na hát írja csak meg. Írja meg azt is, hogy 1927-ben a vöröshagyma öt dinár lesz. Meg aztán adjon nekem a segéd ur tíz dinárt. Utiköltségre. Majd postán visszaküldöm...

És Kovács Mátyás, a szentai időtudósító hivatalos emberek méltóságteljes lépésével indult is kifelé. A napfényben olyan boldogan ragyogott a szeme,

ahogy kifelé indult, ki a mezőkre, amelyek századokon keresztül őrizték meg a tiszai magyar igris alakját. A szavát, meg a szívét. Örökkéjóm jó természetét. Valaha szelek szárnyán lovagolt, ma csak vasuton zónázik. És időt jósol, meg táncol, meg énekel és koldul, olyan ártatlanul és boldogan, mirtha nem is nyomná az a hetven év a vállát és az arcán nem futnának olyan szomorúan mély árkokban a ráncok.

Csuka Zoltán

— Vidovdán ünnepe. Junius 28-ikán, hétfőn ünnepli az ország Vidovdán napját, amire vonatkozólag a szuboticiai rendőrség a következő intézkedéseket tette: A házakat fel kell lobogozni, az üzletek egész nap zárva tartandók. Piac reggel 8 óráig lesz, borbélyüzletek 10 óráig lehetnek nyitva.

— Lakók tiltakozása a lakástörvény módosítása ellen. Zagrebból jelentik: A lakástörvényt módosító javaslatnak parlamenti bizottság előtt való tárgyalása alkalmából, a különböző zagrebi egyesületek, így a lakók szövetsége, az állami tisztviselők szövetsége, a magánhivatalnokok egyesülete és más egyesületek pénteken küldöttségileg felkeresték Radics Istvánt, akit felkértek arra, illetékes helyen lépjen közbe, hogy a lakástörvényt a lakók javára módosítsák. Radics István a küldöttségnek megígérte intervencióját. Szombatra a lakók szövetsége Zagrebba tiltakozó gyűlést hívott egybe és Beogradba táviratilag összehívták a lakók szövetségének vidéki szervezeteit, hogy együttesen tiltakozzanak a kormánynál a lakástörvénynek a lakókra nézve sérelmes módosítása ellen.

— Radikális gyűlés Topolán. Bács-topoláról jelentik: A topolai járási radikális-párt vasárnap, junius 27-én délelőtt tíz órakor a községháza előtti téren népgyűlést tart. A gyűlésen több nemzetgyűlési képviselő is résztvesz.

— Sztarakanizsa új rendőrfőkapitánya. Beogradból jelentik: A belügyminiszter Leh Ferenc tiszteletbeli főszolgabíró Sztarakanizsára rendőrfőkapitánynak nevezte ki.

— A beogradi egyetem tanácsa a kormány ellen. Beogradból jelentik: A beogradi egyetemi tanács pénteken délután ülést tartott, amelyen foglalkoztak Pavlovics Pavle rektor lemondásával, aki, mint ismeretes, az egyetemi tanárok állandósításának elhalasztása miatt adta be lemondását. Az egyetemi tanács nem fogadta el Pavlovics Pavle lemondását, hanem egyhangulag bizalmat szavazott neki és köszönetét fejezte ki munkásságáért. A tanács határozati javaslatot hozott, amelyben élesen állást foglal a kormány ellen.

— Áthelyezés. Beogradból jelentik: Gyurgyevics Milost a kikindai vasuti csendőrség helyettes főnökét a belügyminiszter Kornjoj-Ratgomira helyezte át.

— A Jovanovics-klub akciója a katonai gyakorlatok elhalasztásáért. A katonai hatóságok junius harmincadikára többszáz tartalékost hívtak be a Vajdaságból katonai fegyvergyakorlatra. Minthogy a nyári munkaidőben így nagyon sok család maradna kenyérkereső nélkül, a Jovanovics-párt vajdasági képviselői elhatározták, hogy intervenálnak a fegyvergyakorlatok elhalasztása érdekében. A képviselők egyenesen a noviszadi tartományi hadseregparancsnoksághoz fordulnak, mert Trifunovics tábornok hadügyminiszter nem tartózkodik Beogradban.

— Vidovdánkor dolgozhatnak a földmunkások. Pénteken délelőtt Jurics Márkó képviselő vezetése alatt szuboticiai földbirtokosok küldöttsége kereste fel Gyurgyevics Dragoszláv főispánt és dr. Evetovics Mátyás helyettes polgármestert és engedélyt kért arra, hogy a földmunkások tekintettel a kedvező időjárásra hétfőn, Vidovdán ünnepén is dolgozhassanak. A főispán a kérést teljesítette és azonnal értesítette erről a rendőrséget és csendőrséget.

— Felépül Zagreb új villamosközpontja. Zagrebból jelentik: Zagreb város évek óta folyó tárgyalás után most végre megkapta az engedélyt, hogy a szlovéniai Krsko község mellett a Száván egy vizierőre berendezett villanytelepet építsen. A 20.000 lóerőre berendezett villanytelep építését még ebben az évben megkezdik és a munkálatoknál mintegy tízezer munkást foglalkoztatni.

— Döntőbíráóság elé kerül Oszijek város és a szuboticiai villanytelep igazgatóságának vitája. Oszijekről jelentik: Az oszijek-i villanytelep és villamosvasut kiépítését végző szuboticiai villanytelep igazgatósága a Mac Daniel-cég tudvalevőleg kötelezte magát, hogy az építkezést junius 1-ig befejezi, ellenkező esetben napi háromszáz dollár pénát fizet. Miután az építkezés junius 1-én nem fejeződött be, Oszijek város a szerződés alapján a bánatpénz fizetését kívánta, a cég viszont vis majorra hivatkozott és kijelentette, hogy a városi és állami hatóságok több nehézséget hártottak az építkezés elé. A város és a Mac Daniel-cég közötti vita most közös megegyezés alapján döntőbíráóság elé kerül.

— Egészségügyi vizsgálat a becskereki járásban. Becskerekről jelentik: Kovacevics Dusan dr. vármegyei főorvos, Stojcsics Jovan és Putnik Kornél becskereki szolgabírók kíséretében egészségügyi vizsgálatot tart. A főorvos eddig már több községet látogatott meg és mindenütt rendet és tisztaságot talált a vendéglőkben, kávéházakban és tejkimérésekben.

— Új személyvonat Kula és Gajdobra között. A szuboticiai vasutigazgatóság közli, hogy július 2. napjától kezdve a Kula—Gajdobra vonalon a 8562. és 8561. számú tehervonatokhoz minden második napon egy személyvagont csatolnak a harmadik osztályu utasok szállítása céljára. A 8562. számú vonat Gajdobráról 5 óra 58 perckor indul és csatlakozása van a Bogojevó—Karavukovo—novapalánkai, valamint a szombori és a noviszadi vonattal. Kulára érkezik 8 óra 40 perckor, csatlakozása van Novivrbász—Noviszad és Sztaribecsej felé. A 8561. számú vonat Kuláról 13 óra 5 perckor indul vissza, csatlakozással Novivrbász (Noviszad) felől és Gajdobrára érkezik 14 óra 55 perckor, csatlakozása van Noviszad, Novopalánka felé.

— Ballagi Aladár ellen a Rákóczi-emlékbeszéd miatt eljárás indult. Budapestről jelentik: Általános feltűnést keltett néhány héttel ezelőtt Ballagi Aladárnak, az ismert történettudósnak II. Rákóczy Ferenc születési évfordulóján tartott emlékbeszéde, amelyen kiméletlen támadást intézett a Habsburgok ellen. Szombaton megidézték Ballagit a budapesti rendőrségre, ahol a kiváló történettudós a legnagyobb meglepetéssel értesült arról, hogy emlékbeszéde miatt az állami és társadalmi rend elleni izgatás címén eljárást indítottak ellene.

— Augusztus 15-ikén lesz a szubotici Szent Flórián-szobor leplezése. Tűzoltó Szent Flórián szubotici szobrát nem Péter-Pál napján leplezik le — amint korábban közölték a lapok — hanem augusztus 15-én. A leplezési ünnepségekre már is folynak az előkészületek. Gyurgyevics Dragoszláv főispán, Gyurgyevics Dragoszlávné és özvegy Hartmann Rafaelné lesznek a leplezési ünnepély védnökei és az ünnepségen ötven bácskai tűzoltóegyesület, a szubotici és környéki, egyházi és világi előkelőségek vesznek részt. A részletes programot később hozzák nyilvánosságra.

— Szeptember 23-ikán lesz a sóvéli bérnyllkosság főtárgyalása. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék Jelics Tošo sóvéli birtokos gyilkosainak, Jelics Évának és Jelics Jócónak ügyében a főtárgyalást augusztus 16-ára tűzte ki. Dr. Boksán Milivoj noviszadi ügyvéd, Jelics Éva védője kérvényben arra kérte a törvényszéket, hogy a főtárgyalást halasszák el. A törvényszék helyt adott a kérelemnek és a főtárgyalást szeptember 23-ára tűzte ki.

— Kétszer leszavazták a lengyel kormányt a költségvetési bizottságban. Varsóból jelentik: A kormányt a költségvetési bizottságban kétszer leszavazták. A paraszt-párt javaslatára a költségvetési tervezetben megállapított kiadások egyötödét törölték, majd leszavazták a pénzügyminiszternek azt a javaslatát, hogy valamennyi adót tíz százalékkal emeljék. A bizottság állásfoglalása miatt a kormány helyzete válságos.

— A doroszlói véres Szilveszter-éjszaka a bíróság előtt. Szomborból jelentik: A szombori törvényszék pénteken tárgyalta Novák Pál, Pusztai Mihály és Papp József és Fűrész István doroszlói gazdálkodók bűnügyét. A vádirat szerint Novák Pál társaival 1925 Szilveszterén szóváltás közben összeszurkálták Finta Pál gazdálkodót, aki sérüléseibe még a helyszínen belehalt. A tárgyaláson a vádlottak ittasságukkal védekeztek. Kiderült, hogy a verekezés közben csak Novák használt kést. A bizonyítási eljárás befejezése után a bíróság Novákot két és fél évi börtönrre ítélte, míg a többi vádlottakat felmentette.

— Hároman egy ellen. Beeskerekről jelentik: Az elmúlt éjszaka Gerlich Arthur beeskereki sóffőrt az uccán megtámadta három fiatalember: Kühn János, Szelesán Gyóka és Brancsovski István és boxerrel súlyosan összeverték. A rendőrség a verekedők ellen az eljárást megindította.

— A szuboticei Hakoah közgyűlése. A szuboticei Hakoah zsidó ifjúsági egyesület vasárnap délelőtt fél tíz órakor a szentegylet helyiségében rendkívüli közgyűlést tart.

— Tolvaj cseléd. Noviszadról jelentik: Milostrazovics Kovinka 1922 júliusában Petrovics Jovan bácskapalánkai tanárnál volt alkalmazásban. Munkaadójától egy aranyláncot, aranyérmeket és ezüst-órát, Gruics Novától ezer dinár értékű fehérműt lopott és eltűnt. A beogradi rendőrség csütörtökön, a négy év óta körözött leányt letartóztatta és a noviszadi ügyészséghez kísértette.

— Lezuhant az első emeletről. Noviszadról jelentik: A noviszadi új postapalota építkezésénél pénteken Malkocs Omer, szerbani napszámos, az első emeletről az uccai járdájára zuhant. Malkocs Omer fivérével Malkocs Juszuiffal egy nagy gerendát akart az egyik szobából a másikba vinni és a gerendát az uccai ablakon akarta a másik szoba ablakához átnyújtani, mi közben a párkány nélküli ablakból olyan szerencsétlenül zuhant le, hogy fején és testén súlyos sérüléseket szenvedett. Bevitték a kórházba, ahol megállapították, hogy súlyos belső sérüléseket szenvedett és felépüléséhez semmi remény nincs. Malencsics Radoljub rendőrkapitány nyomban vizsgálatot indított annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség a szerencsétlenségért.

— A noviszadi zsidó nőegylet ötvenéves jubileuma. Noviszadról jelentik: A noviszadi izraelita nőegylet csütörtöki választmányi ülésén elhatározta, hogy még ez évben megünnepli a nőegylet ötvenéves jubileumát.

— Világrekordot állítottak a zagrebi országos gépirőversenyen. Zagrebból jelentik: A zagrebi Merkur kereskedelmi egyesület helyiségében pénteken fejezték be a gépirő országos versenyt, amelyen az egész országból negyven versenyző vett részt. Az első díjat Vidernjak Draga zagrebi magántisztviselő nyerte, aki tíz perc alatt háromezer-nyolcszázötvenkét utította le a billentyűket, vagyis másodpercenként 6.36 billentyűt csinált egy Continental gépen. A második díjat 3802 billentyűt csinált Kurtin Ada nyerte. Smith-gépen, a harmadik pedig Knezsevics Stefánia lett 3543 billentyűt csinálva Mercedes-gépen. Az első díj nyertese teljesítményével vette azt a világrekordot, amelyen legutóbb egy berlini gépirőversenyen állítottak másodpercenkénti 6.08 billentyűt csinálva.

LEGUJABB

Bethlen merénylője ellen megindult az eljárás

Juszt Iván bűnügyét a svájci törvényszék fogja tárgyalni

Bernből jelentik: A szövetségtag-nács most foglalkozott Juszt Ivánnak, Bethlen István gróf miniszterelnök merénylőjének ügyével és úgy döntött, hogy ellene elrendeli a büntető eljárás lefolytatását. Juszt Ivánt a szövetségi törvényszék 43. szakasza alapján, idegen kormány ellen elkövetett sértés miatt vonják felelősségre.

A merénylő ügyét a svájci törvényszék fogja tárgyalni.

Megyernél kiáradt a Duna

Budapestről jelentik: Megyernél pénteken éjjel kiáradt a Duna és a vízműveket elborította. A viz Ujpest és Megyer között két helyen átszakította az összekötőgátat. A viz Egerben elborította a Cucor- és Béla-uccát, a viz alá került házak lakóit még az éjszaka folyamán ki

kellett lakoltatni.

Káposztásmegyeren a vízműveknél a Duna előtötte az iker-csatornát, amely Budapest vízszükségletét látta el.

Az árvíz továbbterjedésének megakadályozására minden intézkedés megtörtént.

— Ujabb leartóztatások Angorában. Angorából jelentik: A Kemal pasa elleni összeesküvés miatt tovább folytatják a letartóztatásokat. A haladópart letartóztatott tagjain kívül ujjában még hét ellenzéki képviselőt letartóztattak. A letartóztatottak között van Sahid bég volt pénzügyminiszter is.

— Öngyilkos lett az esküvője napján egy budapesti elvált asszony. Budapestről jelentik: Megrázó öngyilkosság történt csütörtök este Budapesten. Budai László dr. orvos elvált felesége Vida Zsófia mérget fecskendezett be testébe. Az öngyilkosság oka, hogy a fiatal asszonyt, akinek június 24-ikére volt kitűzve az esküvője, véglegye Hacker Ferenc, az esküvő napján reggel levélben értesítette, hogy családja ellenzése miatt nem veheti el feleségül. A szerencsétlen asszony kórházba szállítása közben meghalt. Amikor a véglegény értesült a halálhírről, ájultan esett össze és később hozzátartozói csak nehezen tudták megakadályozni öngyilkosságát.

— A szentai palesztinai bizottság tisztikara. Szentáról jelentik: A szentai palesztinai bizottság csütörtökön választotta meg tisztikarát. Elnök lett: Deutsch Vilmos. Alelnök: Ifj. Klein Ignác és Fischer Ármán. Pénztáros: Roser József. Titkár: Rosenberg Emil. A tisztikart három évre választották.

— Vasuti összeütközés Zólyom mellett. Zólyomból jelentik: A Zólyomból jelentik: A Zólyomból Turócszentmártonba haladó személyvonat hibás váltóállítás következtében összeütközött egy szembejövő személyvonattal. A vasuti szerencsétlenségnek harminc súlyosan sebesültje van és több vasuti kocsi pozdorjává zuzódott. A vizsgálat megindult a szerencsétlenség okának megállapítására.

— Befejezték az érettségit a szuboticei kereskedelmi akadémián. A szuboticei kereskedelmi akadémián befejezték az érettségi vizsgálatok. Huszonhárom érettségiző közül huszonegy megfelelt, két tanulót pedig egy-egy tantárgyból pótérettségire utaltak. Makszics Száva érettségi biztos ugy az eredménytel, mint a tanulók gyakorlati képzettségével teljes mértékben meg volt elégedve. Sikeresen érettségiztek: Tesic Anikica, Jankovics Bozsidar, Beck Károly, Vidics Vukoszava, Heisler Gustáv, Putnik Darinka, Zsakova Dobrila, Jakšics Zsivko, Sajkovics Zora, Horváth Irénke, Karakasevity Kajka, Turanova Katica, Kohn Imre, Csolakovics Lázár, Moskovics Klára, Brankován Milán, Konstantinovics Milorád, Stakics Nestor, Stricsevics Szilvko, Zsivánovics Sztanoje.

— A Revü legújabb száma a szokott gazdag tartalommal jelent meg. A lap érdekes cikkeket közöl Szubotica zenei életéről. A cikkeket közül kiemeljük a övetkezőket: Körmives Vilmos; Revü, Szazdamicsné Dimovics Ljubica; Velenec, P. Gergely Boriska novellája stb. Illusztrációk, gazdag sport és filmrovat egészítik ki a kitünő lapot.

— Ujabb gyermekgyilkosság Duisburgban. Berlinből jelentik: Duisburgban újabb borzalmas gyermekgyilkosság történt. Egy hét évesnek látszó leányt és egy nyolc éves fiugyermeget gyilkoltak meg ismeretlen tettesek vadállati kegyetlenséggel. Csütörtökön délután a Duisburg melletti erdőszéligben egy hét éves kisleány holttestét találták. A leány nyakán mély szurás volt, balkarján az ütőer felvágva, szája földdel betömve. Duisburgból nyomban rendőri bizottság szállt ki, a helyszínre. A rendőrök harminc lépésre attól a helytől, ahol a kisleányt megtalálták, egy nyolc éves fiu holttestére bukkantak, amelyen ugyanilyen sérüléseket találtak. Késő estig nem tudták megállapítani a két meggyilkolt gyermek kiletét.

— Véres munkáslázadás Sanghaiban. Párisból jelentik: Az egyik sanghaili pamutgyárban bérharc miatt összeütközés történt a sztrájkoló munkásság és a rendőrök között. A sztrájkoló munkások felgyújtották a telepen levő nyersanyagot és amikor a tüzoltók kivonultak, megakadályozták őket munkájukban. Erre rendőrök érkeztek, akik fegyvert használtak a sztrájkoló munkások ellen. Az összeütközésnél igen sokan megsebesültek.

— Uj jogtudor. Gjorgjević Szlobodán novakanizsai főszolgabíró a szuboticei jogakadémián jogtudori oklevelet nyert.

— A noviszadi hálezred szlávja. Noviszadról jelentik: A noviszadi hetedik gyalogezred pénteken ünnepelte meg házi védszentjének ünnepét. A szláván dr. Milovanovics Milován polgármester és a városi tanács volt jelen és a városi társadalma is nagyszámban volt képviselve.

— A noviszadi női tanítóképző érettségije. Noviszadról jelentik: A noviszadi állami női tanítóképző érettségije vizsgálatát Jovanovics Sz. Jovan, miniszteri biztos jelenlétében június 1—24. ig tartották. A 38 jelölt közül kettőt osztályismétlésre és négyet pótvizsgára utasítottak. Leérettségiztek: Kojics Anica, Milics Boszanka, Klein Gabriella, Csirics Vukoszava, Novics Danka, Jovanovics Darinka, Vevics Draginja, Mamura Deszanka, Lacsok Emilija, Zimovics Zagorka, Miloszavljevics Zagorka, Micics Zorka, Mitrics Zorka, Aranicki

Jelena, Tasics Jelica, Csajág Kornelija, Bajkovics Leposzava, Marics Leposzava, Lacarac Marija, Majer Marija, Boldacka Marija, Radukovics Marija, Gubas Marija, Jankovics Milica, Szakulac Milanka, Milosevics Mileva, Lukács Nevenka, Alekszics Olga, Popov Kuzsa, Ivanovics Smilja, Spajcs Hrisztina, Lazarevics Ljubica

— Nem jár szerencsével a négy noviszadi repülőgép szarajevói útja. Noviszadról jelentik: Csütörtökön este Noviszadról négy repülőgép indult Szarajevóba és az uton mindegyiket kisebb-nagyobb szerencsétlenség érte. Az egyik gép már a Szerémségben motordefektus miatt kénytelen volt leszállni, a második gépnél pedig Boszniában, Szarajevó közelében támadt motorhibája és így szintén le kellett szállnia. A harmadik és a negyedik gép szerencsésen eljutott útja végállomásáig, de amikor már a szarajevói repülőtéren le akartak szállni, egymásbütöttek. A karambol folytán a gépek szárnyai összetörttek, nagyobb baj azonban nem történt. Mind a négy baleset emberáldozat nélkül múlt el, csupán a két utóbbi repülőgép pilótái szenvedtek könnyebb sérülést.

Az Első Jugoszláviai Temetkezési Egyesület irodája áthelyeztetett III. kör, Szudarevics ulica 103. szám alá.

KÖZGAZDASÁG

A temesvári olajgyár harmincmillió lejes fizetési képtelensége

Temesvárról jelentik: Románia egyik legnagyobb olajgyára, a temesvári Vegetabile, fizetési képtelen. A gyár nyersanyag-spekulációt folytatott és a fizetési képtelensége bejelentésekor nagyobb valutadifferenciákból eredő veszteségek is kiderültek.

Ezeknek a veszteségeknek egyrésze, mintegy hárommillió lejt kitevő valutadifferencia, a Szerb Takarékpénztár Részvénytársasággal szemben áll fenn. A Szerb Takarékpénztár a devizahiteleket az olajgyárnak felmondta és azonnali fizetést követelt. Minthogy a gyár ezt nem teljesíthette, a szerb Takarékpénztár csőd kérvényt nyújtott be a temesvári törvényszékhez a Vegetabile ellen. Az olajgyár főbb temesvári hitelezői: Szanabank 17 millió, Timisiara bank 8 millió, Szerb Takarékpénztár 3 millió, Temesvári Első Takarékpénztár és több bank kisebb tételekkel. A csőd tárgyalására a törvényszék már hatánapot tűzött ki, azonban a Szerb Takarékpénztár, mint hogy remény van egyezségre, egyelőre eltekintett a kérelem érvényesítésétől. Az egyezségi tárgyalások már megkezdődtek. A cég egész passzívája meghaladja a harminc millió lejt.

Fogászati rendelő áthelyezés

Dent. ROMÁN OSZKÁR

Subotica, Jelačićeva ul. 1. a „Jugoszláv” bank átalakított épületében, volt Löwy Testvérek üzlete felett. Végzi az összes fogászati műveleteket eddig nemlétező mérsékelt árakon 5 évi kezésséggel. Tartós fogtömések, aranykoronák, foghúzás. Rendel. d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6-ig. Telefon 6—12. Vidékiek igen gyorsan kielégíttetnek.

ISMET MINDENUTT KAPHATÓ

Képviselő és lerakat:
BÖHM ÁRMÁN NOVISAD

SPORT

Harmadrendű csapattal jönnek a csehek Jugoszláviába

Zagrebból jelentik: A jugoszláv labdarugó szövetség szombaton kapta meg a hétfőn Zagrebben játszó csehszlovák csapat összeállítását. A zagrebi sportkörökkel rendkívül kellemetlenül érintette, hogy a csehszlovák csapat összeállítására rendkívül gyenge és csehszlovákia ennél legalább két erősebb legénységét állíthatott volna össze.

A csehszlovák válogatott a következő játékosokból áll:

Staplik (Slavija) — Kumerna (Slavija), Kulin (Cechie Karlin) — Krumpholz (DFC), Steifer (DFC), Clipera (CAFC), — Wimmer (Vrhovice), Knizsek (Vrhovice), Beibel (Vacker, Bécs), Jansa (Nuselski), Doleisi (Rapid, Bécs).

A jugoszláv szövetség Braun osztrák bírót hívta meg táviratilag a mérkőzés levezetésére.

Ünnepi futballprogram

Az oszijekai bajnokesapat kétnapos szubotocai szereplése

A háromnapos ünnep futballprogramjáról a Bácska és a Szub. Sport gondoskodott; vasárnapra és hétfőre lekötötték Oszijek legjobb csapatát a Sláviát és a szombori Sportot-Verő Gradjanskit.

Az oszijekai csapattal vasárnap a Sport játszik.

A kék-fehérek kompletten állnak ki azzal a csapattal, amellyel az őszi bajnoki szezon megkezdik: Nagykanász — Illgen, Rengei — Falatko, Jankovics, Szilágyi I. — Csete, Pfeiffer, Jagica, Berényi, Szilágyi III.

Hétfőn a Bácska lesz a Gradjanski ellenfele.

A Bácska a következő csapattal veszi fel a küzdelmet: Virág — Kulundzics, Gubics — Szárcevic I., Vukov, Kulundzics II. — Polyakovics, Marcikics II., Rudics, Marcikics I., Slezák. A keddi napon

a Bácska—Sport mérkőzés zárja be az ünnepi programot.

A mérkőzés a dr. Popovics Milivoj serlegért megy, amely először tavaly került kiírásra.

Az ünnepi program a Bácska-pályán kerül lebonyolításra. A főmérkőzések kezdete: félhat. Előmérkőzés vasárnap a Hakoah—Ferrum, hétfőn: Bácska I. B.—Sport I. B. Kedden: Postás—Vilanytelep SC négy órai kezdettel.

A noviszádi Lovaregylet augusztus 8-án és 15-én tartja meg első versenyét

A Kancadij első díja: 10.000 dinár

A Petar trónörökös vajdasági Lovaregylet választmánya csütörtöki ülésén véglegesen megállapította az ezévből rendezendő két versenynap pontos idejét és részletes műsorát.

A Lovaregylet augusztus 8-ikán és 15-ikén rendezi első versenyét a Szajlovo szomszédságában készülő lövészpályán, melynek építését pénteken kezdték meg.

Az augusztus 8-iki első versenynapon 43.300 dinárra rugó díjak kerülnek kiosztásra. Az első nap programja a következő:

A verseny kezdete délután három órakor.

I. Kerületi verseny. Díjak: 3000, 800, 400 dinár. Távolság 1200 méter. Résztvehetnek három éven felüli vajdasági parasztllovak.

II. Félvérlovak versenye. Három éves félvérlovak számára. Országos nyílt. Díjak: 4000, 1000, 500 dinár. Táv: 1800 méter.

III. Háromévesek versenye. Díjak: 5000, 1200, 600 dinár.

IV. Jugoszláv Kancadij. 2400 méter. Díjak: 10.000, 2000, 1000 dinár.

V. Nemzetközi verseny. Három éven felüli lovak részére. Díjak: 5000, 1200, 600 dinár. Távolság: 1800 méter.

VI. Tisztek akadályversenye. 3600 méter. Négy éven felüli olyan szolgáló lovak részére, amelyek legalább hat hónap óta a lovas birtokában vannak. Aktív és tartalékos tisztek egyenruhában lovalognak. Díj: 4000, 1300, 700 dinár.

VII. Urkocsisok kétfogatu ügetőversenye. 2000 méter. Három tiszteletdíj.

Az augusztus 15-iki második versenynapon 49.100 dinárnyi díjak kerülnek kiosztásra. A verseny félháromkor kezdődik.

I. Kerületi verseny vajdasági és szerémségi három éven felüli parasztllovak számára. 1300 méter. Díjak: 3000, 800, 400 dinár.

II. Félvérűek versenye. Három éven felüli lovak számára. 2000 méter. Díjak: 4000, 1000, 500 dinár.

III. Petrovaradin város versenye. Két évesek számára. 1000 méter. Díjak: 5000, 2000, 600 dinár.

IV. Noviszad város nagy nemzetközi versenye. 2400 méter. Három éven felüli lovak számára. Díjak: 10.000, 3000, 2000 dinár.

V. Háromévesek versenye. 2200 méter. Díjak: 5000, 1300, 700 dinár.

VI. Női vadászverseny négy éven felüli lovak részére. Távolság: 3000 méter. Díjak: három tiszteletdíj. Nők vörös szaketben fekete cilinderrel.

VII. Nemzetközi jockey akadályverseny négy éven felüli lovaknak. 4000 méter. Díjak: 6000, 1500, 1000 dinár.

VIII. Tenyésztők ügetőversenye. Kétfogatu kocsiakra fogott három éven felüli vajdasági és szerémségi lovak számára. Díjak: 1200, 600, 300 dinár.

Tíz evezősklub

jelentette be eddig részvételét a Jugoszláv Evezőszövetség noviszádi versenyére

Noviszadról jelentik: A »Danubius« noviszádi evezősklub vezetősége augusztus elsején rendezte meg a Jugoszláv Evezőszövetség országos bajnokságát és most állította össze a verseny programját, amely a következő pontokból áll:

1. Négyes, kormányossal, az országos bajnokságért és Beograd város kelyhéért. Védő: A »Gusar« spliti evezősklub.

2. Palánkos építésű double skull.

3. Kormányos nélküli kettős, az országos bajnokságért és a tengerészeti és hadügyi minisztérium serlegéért. Védő: A Danubius noviszádi evezősklub.

4. Palánkos építésű négyes, kormányossal Hovard William Kenard, Nagybritannia beograd-i követének és meghatalmazott miniszterének serlegéért. Védő: »Danubius« evezősklub Noviszad.

5. Palánkos építésű kettős, kormányossal.

6. Skiff, indul az országos bajnokságért és Beograd város serlegéért. Védők: Vikerhauser a Hrvatski Veslacski Klub tagja.

7. Négyes, kormányos nélkül, az országos bajnokságért.

8. A királyi folyami flotilla négy csónakja a Jugoszláv Evezőszövetség serlegéért.

9. Kettős, kormányossal, az országos bajnokságért.

10. Double skull az országos bajnokságért, a kereskedelmi és ipariügyi minisztérium serlegéért. Védő: A Hrvatski Veslacski Klub Zagreb.

11. Skiff, palánkos építéssel.

12. Nyolcas, az országos bajnokságért, Öfelsége Mária királyné serlegéért. Védő: »Gusar« Split.

A jelentkezések már megkezdődtek és eddig a tengermentől Split, Susak, Sibénik, Dubrovnik és Makarska jelentették be a versenyen való részvételüket. Ezenkívül Beograd, Zagreb, Noviszad,

Velikibecskerek és Pancsevó vesznek részt a versenyen, valószínű még Smederevo, Oszijek és Vukovár klubjainak részvétele is. A végleges programot a jelentkezések lezárása után állapítják meg.

A SAND bajnoki kerékpárversenye

A SAND kerékpárosztálya vasárnap rendezte meg országos motor- és kerékpárversenyét a Vajdaság bajnokságáért.

A mítingen hatalmas küzdelmek lesznek Szubotica, Noviszad, Becskerek, Kikinda és Vrbász versenyzői között.

A kikindai Srbija hét nevezést adott le, Becskerekről tizen indulnak, köztük több elsőrendű erő.

A legnagyobb érdeklődés a noviszadi Achilles motorosainak és kerékpárosainak indulását előzi meg.

A noviszadi egyesület a következő versenyzőket nevezte be: Gerla Tibor, Gerla János, Kovács Sándor, Kovács Imre, Mannheim Béla, Schossberger Aladár, Balogh Pál, Schaffer András, Palkovics János, Balázs Pál, Kojov Otta János.

A verseny a SAND-pályán délután öt órakor kezdődik.

A Bácska és a SAND Topolán. A Topolai Sport Klub vasárnap a Bácska kombinált csapatát látja vendégül. Kedden a SAND lesz a kitünő második osztályu topolai csapat vendége.

Vasárnapi sportprogram Szomborban. Vasárnap Szomborban vendégszerepel a szubotocai 34 gy. e. önkéntes csapata, amelynek az Amatőr lesz az ellenfele. A katonacsapatban az Amatőrnek három katonajátékosa, Háry, Mérei és Czifniosz játszik.

Körmérkőzések Becskereken a Dusko-alap javára. Becskerekről jelentik: A beograd-i futballszövetség rendeletére a becskereki egyesületek a három napos ünnep alatt körmérkőzéseket rendeznek a Dusko-alap javára. A körmérkőzés programja: Obilics—Schwäbische, Borac—Slavija, ZsAK—Kadima.

Bogojevics felgyógyult. Becskerekről jelenik: Bogojevics Bosko az Obilics kiváló sprintere, akit nemrégiben egyik haragosa késsel megszurtt, fölépült és a legközelebb megkezdte tréningjét.

A bécsi WAC Szomborban. A Szombori Sport július 11-ére lekötötte a bécsi WAC csapatát.

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1926 június 25.

Budapest deviza 1261.5—1267, valuta 1257—1267.

Prága deviza 59.725—60.025, valuta 59.525—60.025.

Berlin deviza 742.5—744.5 milliárd márka, valuta 740—744 milliárd márka.

Bécs deviza 1248.5—1252.5, valuta 1246—1252.

London deviza 275.

Zürich, jun. 25. Zárlat: Beograd 9.1325, Páris 15.075, London 25.1375, Newyork 516 önyolcad, Brüsszel 14.90, Amszterdam 207.50, Berlin 123, Szófia 3.725, Prága 15.3125, Budapest 72.35, Bukarest 2.2975.

Beograd, jun. 25. Zárlat: Páris 167, London 27.35, Newyork 56.52, Brüsszel 171, Genf 10.95, Milánó 204, Berlin 13.40, Bécs 799, Prága 167, Budapest 17.93, Bukarest 24.50.

Zagreb, jun. 25. Zárlat: Páris 164.50—166.50, London 275—276.20, Newyork 56.36—56.66, Zürich 10.9422—10.9822, Amszterdam 2273—2283, Berlin 1347—1351, Bécs 799—803, Prága 167.28—168.28.

Szentai gabonárák, jun. 25. A pénteki piacon a következő árak szerepeltek: Buza 315 dinár. Ujbuza 245 dinár, azonnali fizetéssel. Augusztusi kasszával 260 dinár. Arpa 130 dinár. Sörarpa 152.50 dinár. Zab 160 dinár. Uj arpa 115 dinár. Uj zab 110 dinár. Tengeri morzsolt 145 dinár. Rozs 180 dinár. Repce 350 dinár. Heremag 2100 dinár. Köles 120 dinár. Muharmag 180 dinár. Bab 110 dinár. Liszt 0-ás GG. 565 dinár, 0-ás G. 555 dinár, 2-es főzöliszt 515 dinár, 5-ös kenyérliszt 465 dinár, 7-es 275 dinár, 8-as 155 dinár. Irányzat: lanyha. Kínálat, kereslet: jelentéktelen.

Szombori gabonátözsde, jun. 25. Óbuza Szombor, Noviszad, Szubotica környékén 325—335 dinár. Ujbuza Bácska, Bánát, Szrem (vasut) 255—260 dinár, (hajóra rakva Tiszán és Bogán) 260—265 dinár. Orosz 170—175 dinár. Ózab bácskai 185—190 dinár, szlavóniai 190—195 dinár. Óarpa 150—155 dinár. Tengeri szombori, noviszadi, szubotocai 152—154 dinár, vinkovci 155—160 dinár hajóra rakva Tiszán 155—157 dinár, a Begán 154—156 dinár, a Dunán 155—157 dinár. Bab fehér 140—150 dinár, kézzel válogatott 160—170 dinár. Liszt 0-ás 510—530 dinár, 2-es 460—480 dinár, 5-ös 405—420 dinár, 6-os 310—320 dinár, 7-es 190—210 dinár, 8-as 130—140 dinár. Korpa 115—125 dinár. Irányzat: változatlan. Összforgalom: 85 és fél méter-mázsa.

Budapesti gabonátözsde, jun. 25. A határidőpiacon az üzlet szilárd irányzattal indult, de a zárlat felé ellanyhult. Pénteken kötöttek először nemzetközi buzára üzletet, olcsóbb áron, mint az ugyanazon határidőre kötött magyar buzát. A nemzetközi buza eredetét az első kötés napján nem jelölték meg. Hivatalos ármegállapítások ezer koronákban: Magyar buza szeptemberre zárlat 364—365, októberre 365—367, zárlat 365—366, nemzetközi buza októberre 363, magyar rozs októberre 245—249, zárlat 246—247. A készárupiacon főképp augusztusi buzában volt forgalom, az irányzat szilárd, a rozsban a forgalom gyenge, az irányzat tartott. A magpiac stagnál, a lisztpiac üzletlen. Hivatalos árfolyamok ezer koronákban: Buza 427.5—447.5, ujbuzsa 370—377.5, rozs 235—240, arpa 235—240, zab 285—290, tengeri 232.5—235, korpa 165—170.

Csikágói gabonátözsde, jun. 25. Buza júliura 137.625, buza szeptemberre 133.75, buza decemberre 136.25. Tengeri júliura 69.625, tengeri szeptemberre 75.375, tengeri decemberre 77.375. Zab júliura 39.75, zab szeptemberre 40.75, zab decemberre 43. Rozs júliura 91.25, rozs szeptemberre 94.875, rozs decemberre 98.375.

Newyorki gabonátözsde, jun. 25. Buza őszi vörös 160.625, buza őszi kemény 163.625. Tengeri 81.625. Liszt 725—775. Irányzat buzánál és rozsnál tartott, tengerinél egyenetlen.

Noviszadi terménytözsde, jun. 25. Buza: 5 vagon bácskai 332.50 dinár, 1 vagon bánáti 320 dinár. Tengeri: 8 vagon bácskai 152.50 dinár, 3 vagon szerémi 157 dinár, 1 vagon szerémi, Sztari-Pazova paritás, reláció Sztari-Pazova 155 dinár. Liszt: 1 vagon 2-es bácskai, 30 nap alatt fizetendő 490 dinár, 1 vagon 5-ös bácskai, 40 nap alatt fizetendő 440 dinár. Eladásra került 40 vagon tengeri kényszereladási uton. Irányzat: buzánál lanyha, többi árunál változatlan. Forgalom: 60 vagon.

Vizállás

Noviszadról jelentik: Duna: Bratislava 574 (—21), Komárom 662 (+16), Budapest 607 (+9), Mohács 610 (+8), Bezdán 626 (+16), Bogojevó 674 (+16), Vukovár 564 (+16), Palánka 570 (+10), Noviszad 544 (+9), Zemun 465 (+14), Szmederevo 499 (+17). Tisza: Tokaj 457 (+7), Szeged 536 (+5), Senta 550 (+2), Tittel 544 (+7).

NYILTTÉR.

Meghívó

A Vojvodinai Központi Kőműves és Ácses-
terek Egyesülete 1926. június hó 4-én délelőtt 9
órakor tartja

első évi közgyűlését

az egyesület helyiségeiben Novisadon, Laze Kostića
u. 22. sz. alatt, melyre minden egyesületi tagot ez-
uton is meghív a központi vezetőség.

Tárgysorozat: Az a'apszabályok 15. paragra-
fusban foglalt pontok. A 3 havi rendes választmányi
ertekezlet egyidőben lesz megtartva.

A banketten résztvevők 3 nappal előbb jelent-
kezzenek levélileg a központi vezetőségnél. Egy teri-
ték ára 30 dinár.

Saját érdeke minden tagnak, hogy megjelenjen.
Novisad, 1926. június 23.

Az Elnökség

5811

Köszönetnyilvánítás

Hálás köszönetemet fejezem ki a
„SREĆA“ jótékony kiházasító egyesület-
nek, amiért kiházasítási segélyemet nekem
pontosan, minden levonás nélkül kifizette.

Nagy Ilona

5837

Kijelentem, hogy 1926. február 2-án
Veprovácon Kvintusz-féle vendéglőben Kré-
mer Jakab urra vonatkozóan használt ki-
fejezéseim illetve állításaim a valóságnak
nem felelnek meg, azokat visszavonom s
Krémer Jakab urtól ezuton is bocsánatot
kérek.

Idb. Szeiler József
földműves

5835

Ingatlan árverés

Verušičon fekvő 10 lánca szántóföld, Sebe-
sicsen és Tavankuton 17 lánca szántóföld és
szőlő, július 5-én d. e. 9 órakor a járásbiró-
ság, mint tkvi hatóságnál (21 sz. szoba) árveré-
sen eladatik.

Bővebbet irodámban (Zmaj Jovin trg 3.)

Dr. Biró Andor, ügyvéd

5877

Mérsékelt áron következő gépek
kaphatók:

LÖBL SAMU és FIA cégnél B.-PALÁNKÁN

Ford-autóbusz 17 személyes, legújabb típus. —
Puch-autó 6 üléses, keveset használt. — Máv.
22. szivógázmagánjáró, 48" golyóscsapágy csép-
lővel, elevátorral komplett 1917. évfolyam. —
Könnyű „R. Wolf“ gyártmányú új cséplőszekrény
traktorhoz. — Szalmakazalozó, új, könnyű kivitel
Hofher típus. — Négyvasú könnyű traktorekék.
Legcélszerűbb személyes megtekintés!

HÁZASSÁG

Ismeretség hiányában ezen az uton vagyok kény-
telen ártatlan gyermekeimnek jó anyát, magam-
nak hű életpartnert keresni. Egyedülálló, szegény
keresztény leányt vagy 28-34 éves gyermektelen
özvegyet keresek, aki testileg és lelkileg egészsé-
ges, aki a jó és szorgalmas háziasszony erényeit
egyesíti magában és aki a háziartási munkában
kellő jártassággal bír. Hozomány mellékes. Német
vagy horvát nyelvű levelet lehetőleg fénykép-
pel „Kaufmann“ jelige alatt Schmolka hirdetőiroda
Novisad, Futoska ul. 2. továbbít. Diszkréció be-
csületbeli kötelesség.

5805

Saját készítményű
bőröndök, aktatászkák,
kazetták legutolsó
dívatu ridikülők és
az összes bőrárakóriási
választékban

SCHLAGER HENRIK bőröndös és bőr-
áru üzletében
Subotica, Aleksandrova ulica 1. kaphatók. 5590

ELADÓK

Mucsy és Társai cég, Subotica árukészletei, összes

pincészeti és több korcsmai felszerelése,

sörüzlet berendezések és gépek egy tömegben. El-
adók továbbá a Subotica Park Kralja Petra 9-10 sz.
emeletes házak, 24 db egyenként 400 négyzetgöles
villatelek Palicson a női fürdővel szemben. Közeli
adatok megtudhatók a

Közgazdasági Bank R. T. folyószámla
osztályánál, Subotica Aleksandrova ul. 5.
Eladásra bocsájtatik továbbá Vermes Károly ur
ludaspusztai ingatlanából mintegy 250 hold szán-
tóföld, kisebb tettelekben is. Érdeklődők fordul-
janak dr. Singer Simon ügyvéd ur Subotica
Senoe u. 1. irodájához.

Néhai Pollák Lajos örökösének tulajdo-
nát képező VII. kör Zrinjski tér 18. sz., a

ház

szabad kézből örök áron eladó.

A házban van 3 utcai szoba, az egyik alkóval,
3 udvari szoba, fürdőszoba, előszoba, konyha,
éléskamra, két nagy pince, házmester lakás, istálló
kocsiszín, vízvezeték, 677 négyzetgöles kert.

Feltételek iránt érdeklődni lehet a tulaj-
donosoknál, valamint dr. Singer Simon,
dr. Kriszthaber Gyula és dr. Bán Lajos
ügyvédeknel (VIII. kör Aleksandrova ul. 5.
sz.) akik a ház eladásával megbizattak.

Keresek egy ügyes betonmunkást

azonnali belépésre és állandó al-
kalmazásra. Ajánlatokat Antuno-
vić György építővállalkozó Pančevo
címe kéretetik.

5843

BOSZNAI ÚJ MALOM

Legmodernebbül berendezve, mindennemű liszt,
dara és kása őrlésre, a malom értéke 850.000
dinár, keres 1/4 haszonrészesedés ellenében 30-40
HP motort vagy ennek megfelelő lokomotív. A
motortulajdonosnak nem okvetlenül szükséges
az üzemből dolgozni vagy Boszniában lakni. A
malomnak konkurenciája nincs. A nyereség kifi-
zetésére bankgaranciát adok. Milan Kovačević
Beograd, Ulica Kraljevića Marka 1.

DANICA VEGYIPARI R. T.

KÖZPONT:
ZAGREB, MAŽURINIĆEV TRG 4.

TELEFONOK:

17-31, 26-69, 18-39 és 29-13.

Ajánlja kedvező áron legmodernebb berendezésű
gyárainak terményeit, kifogástalan minőségben.

A kopriwnicai gyárból:

Superfoszfát 16-18 % vízben oldódó
foszforsavval. Különleges kaasz keve-
rékek, kalisóval és ammonszulfáttal
Sósav autogén hegesztéshez

Képviseletek és raktár minden nagyobb
helységben.

VADDISZNÓ jegyű EKÉK

ÉS TARTALÉKRÉSZEK

VETŐGÉPEK és MŰTRÁGYASZÓRÓK
BORPRÉSEK és SZŐLLŐZUZÓK
ARATÓGÉPEK és SZÉNAGYŰJTŐK
Mc CORMICK TRAKTOR
CSÉPLŐGÉPEL

egyéb gazdasági gépek, mindenféle vasáru és gépolajok
állandó nagy raktárral

KOLOMANSENÉ SUBOTICA
TELEFONSZÁM 73. 5548

PALMA

Gummitalp és gummisarok

Rossz időben egyáltalán nem luxus, ha „Palma“-t hord
cipőjén, jó időben a szandálján, mert a járás ezzel
kellemes és ruganyos és így minden takarékos és prak-
tikusan gondolkodó embernek szüksége van erre.

Miért? Mert tartósabb és olcsóbb, mint a bőr.
Tegyen kísérletet és gyorsan arra a meggyőződésre jut,
hogy nem is szabad „Palma“ nélkül felvennie cipőjét.

Jég! Hűtőház ekszportra! Jég!

Értesítjük az ekszportörököt, hogy
hűtésre és fagyasztásra teljesen
berendezkedtünk és azt szaksze-
rűsen minimális árért eszközöljük.
Jég minden mennyiségben kapható
és kívánatra házhoz is szállítható.

Hamburger jeggyár Subotica

Telefon 566.

10031

Keresünk azonnali belépésre fiatal, könyvelésben jártas TISZTVISELŐT

Gyors- és gépirást tudók előnyben. Fizetési igénnyel
megjelölt ajánlatok küldendők:

Bálint Testvérek gabonakereskedő céghez
Staribečej 5569

ESTI KURIR

budapesti estilap. Főszerkesztő: Rassay Károly
A liberális polgárság lapja.

A magyarországi eseményekről az Esti Kurirból
értesül a leggyorsabban. Jugoszláviában kapható
a kora délelőtti órákban. Egyes szám ára hétköz-
napon 2:50 din., a keddi szám 3:50 din. Előfize-
tési díj egy hónapra 60 din.

Előfizetéseket elfogad a jugoszláviai főbizományos
Medjunarodni Prom. Kovinski i Oglasni Zavod d. d.
Podružnica Subotica, Vojnovičeva ul. 7.

BUTORT

HÁLÓSZOBA, ERÉDLŐ és IRODABERENDEZÉST stb.
— a legegyszerűbbtől a leg-
— kivitelben —
NAGYBAN és KICSINYBEN
mindenkor olcsóbban vásárolhat, mint bárhol
a legkedvezőbb fizetési megkötéssel

ATLAS D. D. butor- és faárugyár, NOVISAD
955

KORZÓ MOZI

Június 24-27. Csütörtök—vasárnap
Douglas házaspár Subotícán!
Douglas Fairbanks Amerika
napjainak arisztója kettős
főszerepben

ZORRO
A FEKETE LOVAG

Jókai Szegény gazdagok-ja
elvének meg a híres Fatia
Negra titokzatos kalandjával és
szerelemével ebben a lebilincselő
érdekes spanyol filmben

LIFKA MOZI

Június 24-27. Csütörtök—vasárnap
Douglas házaspár Subotícán!
MARY PICKFORD
Douglas Fairbanks felesége
kettős főszerepben

KIS LORD

H. Burnette világhírű regénye,
melyben az isteni MARY nem-
csak a kis lordot és az anya
szerepét is eddig még nem
látott kedvességgel alakítja

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó
kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk
Kérdezőkódokhoz válaszbélyeg melléklendő.

Komplett háó lakással
együtt eladó, esetleg át-
adó. Cim a kiadóban.
5479

Selyem pincsikölykök el-
adók. Szombor, Mala Ró-
kus ul. 3.
5581

Eladó 20 HP nyersolaj
motor, a legjobb gyárt-
mány. Cim: Krömmer Fe-
renc téglagyáros, Apatin.
5623

Használt tolokocsit jó ál-
lapotban felnőtt részére
megvételre keresek. Cim:
Halbrohn-telep, Paliči-ut.
5609

Magánlakás vagy ipari
üzem céljára alkalmas
ház eladó. Azonnal át-
vehető. Feltételek Tolsto-
jeva ul. 18.
5489

Előnyomdát
legújabb rajzokkal
főszerepbe
olcsón szállít
Bleier Márk
I. Jugosl. Előnyomda és
Berendezési Gyára
— SENTA —

Pianino (Rösler), ebéd-
butor, 3 bőrfotel eladó. —
Bővebbet Pallas Reklám
Subotica, Paie Kujund-
žičeva ul. 4.
5656

Jókarban levő teljesen
kész kirakatok és aítók
(6 drb) olcsón eladók. Su-
darević ul. 66.
5657

Uj
CITROM
vizonteladók részére
legelőször
beszerezhető
Ceizler Károly
cégnél Subotica

Megvételre keresek 50—
60 HP. használt, de jó-
karban levő Lanc vagy
Wolf félstabil gépet. Cim:
Fischer Ignác Sarajevo,
Trumbičeva ulica 18.
5642

Horbély- és fodrászüzlet
Beogradban a Terazián
két nagy szálloda között
kevés házbérrel külföld-
re utazás miatt eladó. Cim
a kiadóban.
5591

Speciális órajavitásokat
legszakszerűbben végez
Krekus
óra specialista
Subotica
Gyümölcsiac 4.
Aranyművesek
során

Eladó 20 HP nyersolaj
motor, a legjobb gyárt-
mány. Cim: Krömmer Fe-
renc téglagyáros, Apatin.
5623

Eladó a SAND-pályától 5
pernyire 1 1/4 kapa gyü-
möcsös, körül ribizlivel.
Érdeklődni lehet Sudare-
vićeva ul. 42.
5659

FIFI KOLNI VIZ
PINTÉR gyógyszerár

Aki házat lakását, üzle-
tét, földjét el akarja gyor-
san adni, forduljon Grčić
Antalhoz, Trg Fra Ješe 6.
5666

KÜLÖNFÉLE

Főtéren szép nagy üzlet-
helyiség kiadó. Bőveb-
bet Ujházi ékszerésznél.
5667

Uricsalád elvállal urizver-
meket (13—15 éves fiut)
jóvó tanévre Cim a ki-
adóban.
5661

Világos, száraz műhely
helyiséget keresek bér-
be. Cim: Pallas hirdetési
vállalatnál.
5668

Különbejáratu butorozott
szoba kiadó, ugyanott el-
sősorú házikoszt kapha-
tó. Bővebbet Senoe uli-
ca 21.
5439

Kiadó július 1-től betoni-
rozott tágas pincehelyiség.
Zriniski trg 11. (Gyümölcs-
piac.)
5665

Pékek figyelmébe! A leg-
jobb bevált élesztőpótló
Pekarslád (részvény ser-
főzde gyártmánya) kapha-
tó 5 klg.-os kannákban,
valamint malátaliszt 5
klg.-os zsákokban szom-
bori képviselőnél. Janv
Albert Sombor.
5641

Két uccai szoba butor nél-
kül azonnal kiadó. Cim a
kiadóban.
5598

Tanaton a legjobb minő-
ségű, legolcsóbb áron
csakis Drag. L. Jovánović
üzletében kapható. Su-
botica, Cara Dušana ul.
8. sz.
4092

Elsőrendű diétás és finom
házikoszt kapható. Zmaj
Jovin trg 3. Telefon 363.
5350

Egy üres szoba műhely-
nek alkalmas, július 1-re
kiadó. Cim a kiadóban.
5668

Nőiszabászati tanfolyamot
tartunk 1926 július 1-től
augusztus 1-ig. Tandij 400
dinár. Jelenkezni reggel 8
és 9 között a »Jelena« női-
divatszalonban Subotica,
Kralja Aleksandra 11. há-
tul az udvarban földszin-
ten.
4702

Külön bejáratu uccai szo-
ba kiadó. Oslobodienja
ul. 42.
5555

Nem létezik
szepő, májfolt, pattanás
és más szépség hibák, ha
a »Pompador«-szalóban
(Városháza-épület) ápol-
tatja magát. Női fodrászat
elsőrangú férfimunkások
által hajfestés Insectoval,
manikűr.
1—2—3 elegáns butoro-
zott szoba konyahaszná-
lattal kiadó. Cim a kiadó-
ban.
5618

Lagner cukrászdában 5
dinár a jegeskávé. 5653

Olesó dunai homok 10.000
kg-os vagonban ab Bo-
gojevo 250 dinár, 70 di-
nárral olcsóbb szállítás,
mint a Dunaparton. Több
vagon vásárlásnál nagy
kedvezmény. Merkl Já-
nos, Sonta.
3883

Nemzetközi Tudakozó Iro-
da, Subotica, Kralja Alek-
sandra ulica 9. Utlevelek
konzuli láttaozását leg-
olcsóbban végzi, konzuli
illetékeken kívül 30 di-
nár díjért. Beküldés pos-
ta utján.
5542

Regruták! Nyugalmozott
ezredes felvilágosítást ad
katonaiügvekben és min-
den szabályozható köte-
lezettségében. Nemzet-
közi Tudakozó Iroda,
Kralja Aleksandra ul. 9.
Subotica.
5543

Mértékutáni ruhát pótol!
Most érkezett finom fiu-
gyermekruha, férfiföltény,
felöltő és pantalló, me-
sés olcsó árak. Vizontel-
adókna megfelelő en-
gedmény. Siessen, míg
szériák vannak. Eisler
Izsóhá, Barátok templo-
ma során.
5566

Szében butorozott szoba
vilkenyvilágítással 2 nő-
nek vagy férfinék, eset-
leg teljes ellátással ki-
adó. Cvetna ul. 14. Ka-
kas-iskolánál.
5485

Az 1925-ös párisi világkiállításon
kijutott
BUTORMINTÁK
és egyszerűbb butorok olcsó, de csak el őrandú kivitelben
Gayer Károly és Pál szakszerű vezetése mellett
Gayer Jakab butorgyárában Novi-Vrbas
készülnek
KÖZVETLEN ÜZLEH ÖSSZEKÖTTETÉS PÁRISSAL

A LEGJOBB NEMET RÁDIÓUJSAG A
"RADIOWELT"
Megjelenik minden szombaton. Tudományos
cikkék a népszerű illusztrált rádióriportok.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
WIEN III., RÜDENGASSE No. 11.
Ne mulassa el még ma előfizetni ezt a kiténő rádiószaklapo
A „RADIOWELT” előfizetési árai:
Egész évre 300 dinár — Félévre 160 dinár
Negyedévre 80 dinár. Egyes szám ára 8 dinár.

WEITZENFELD és TÁRSA
Alapítva: 1902. Subotica Tel. 190 és 192.
Táviratcim: Kenderipar.
Detailüzlet: Városi bérpalota.
Engross és irodák: Wilsonova ulica 7.

ZSAK
ZSINEG
PONYVA
tüzoltó és kerti tömlők, hevederek,
kárpitós kellékek, ponyva kölcson
intézet, kender és manilla kévelőtő
fonalak. — Leszállított árak.

ALKALMI AUTÓVÉTELEK!
Olcsón eladó ljubljanaí raktárából, gyári uj,
legmodernebb komforttal berendezett autók:
1 Amilcar, sportbus, 16 HP, 2 üléses, 100 km-en felül gyors-
saság. — 1 Amilcar, Grand Lux, Sport, versenytiptus, 16 HP,
2 üléses, 110 km-en felül gyorsasággal. — 1 Studebaker, 6
hengeres, 35 HP, 5 üléses. — 1 Studebaker, speciál, 6 hen-
geres, 5 üléses, 40 HP. — 1 Opel, sporttípus, 35 HP, 4 üléses
— 1 Adler, 6 üléses, 40 HP. — 1 Puch, VIII. típus, 35 HP,
6 üléses, kissé használt.
Fenti kocsi a ljubljanaí nagyvásáron a „G”
pavillonban 284-290 standon kiállitva
O. ŽUŽEK Ljubljana, Tavčarjeva ul. 11.

FOGLALKOZÁS

17 éves fűszer- és rövid-
áru kereskedőség állást
keres. Esetleg gyakor-
noknak is elmegy. Cim a
kiadóban.
5624

Szerb—magyar levelező,
gépíró, ki a német nyelvet
is valamennyire bírja,
hosszabb irodai gyakorlat-
tal azonnali belépésre ál-
lást keres. Nb. ajánlato-
kat »Irodista« jelgére a
kiadóba kér.
5348

Jövedelmező képviselőt
átad ügyvőknek, kép-
viselőknék, síb, nagy kül-
földi cég. Ajánlatok »Ohne
Kapital und Vorkenntnisse
9784« jelige alatt a kö-
vetkező címre küldendő:
Piras, Prag, Jindriška
18 C.S.R.
1613

Elsőrendű importált
fajgalambok
(18 faj) kaphatók
Kristian Schmidt
falambudvarában
Prihčevičeva, 210. Brčka.

Mosást, vasalást olcsón
vállal házimesterné. Paia
Kujundžičeva 4.
5580

Perfekt magyar—német
levelező-könyvelőt kere-
sek azonnali belépésre.
Rózsa Géza gabonakeres-
kedő, Sztaribecsei.
5602

Olcsó fogászat
minden
hétfő, szerda és pénteken
d. e. 8-10-ig, d. u. 1-2 és 6-7-ig
Subotícán
Jelačićeva ul. 1., I. emelet
Karadjordjev trg sarkán
Rudić kitérővel szemben
22 karátos aranykorona 200 D.
Double korona 100 dinár
Fehér fog 50 dinár
Foghuzás 20 dinár

Kiutó felvétetik. Révai
mészkereskedés Sokoi-
ska ulica 2.
5660

Perfekt női fodrász- vagy
fodrásznőt keresek azon-
nali belépésre. Csakis el-
sőrangú munkások jö-
hetnek figyelembe. Krai-
ner J. Vel-Bečkerek.
5651

Borbélysegédet, aki keve-
set kiárna, felvesz Rebe-
rits Antal, Apatin.
5654

Garage- és műhelyáthelyezés!
Tisztelettel értesitem a t. autó- és géptulajdonos urakat, hogy Veliki-
becskereken a Miletićeva (Temesvári)-utcaiban levő modern gépekkel fel-
szerelt autogarage- és gépjavitóműhelyemet Pašičeva (Tomasováci)-utca
3. szám alá (Gross-féle vendéglő mellett) helyeztem át, ahol bármily típusu
automobilok, motorok, az összes mezőgazdasági gépek javítását és minden
é szakmába vágó munkát szakszerűen és a legelőkeltebb metódusok alap-
ján, a legrövidebb árak mellett vállalok. Benzín- és olajállomás! Gummi-
vulkanizálás és autogénhegesztés! A garage éjjel-nappal a t. utazóközönség
rendelkezésére áll. A t. közönség szives pártfogását kérve kiváló tisztelettel,
DIMITRIJEVIĆ GYURA MECHANIKUS VEL-BEČKEREK
PAŠIČEVA (TOMASOVÁCI) UTCA 3 SZÁM.

NARODNI BIOSKOP
Június 26—27-én
Szombat—vasárnap
Stuart Vebs-nek a detektív ki-
rálynak legnagyobb alkotása
A MALAJI LEBUJ
6 felvonásban
28—29-én. Hétfő—kedd
A szerelem utolsóje
társadalmi film 6 felvonásban
A főszerepben:
Marella Albán és Alfred Abel
Az előadások kezdete hétköznap
5 és 6 óra, vasár és ünneppnap
4, 6 és 6 óra

Gummbélyegzőből bármi-
lyen nyelven készit Mol-
nár József Subotica, Fran-
kopanska ulica 25. Meg-
rendeléseket a Bácsme-
gyei Napló kiadóhivatala
is elfogad.

Információkat legponto-
sabbán és leggyorsabb-
ban a legnagyobb dísz-
kréció mellett, külföldről
is, levélileg vagy szóbeli-
leg kaphat. Nemzetközi
Tudakozó Iroda, Subotica,
Kralja Aleksandra ulica 9.
4734

